

I

(Leģislatīvi akti)

REGULAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 994/2010

(2010. gada 20. oktobris)

par gāzes piegādes drošības aizsardzības pasākumiem un Padomes Direktīvas 2004/67/EK atcelšanu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

attiecībā uz gāzes apgādi atrodas uz "gāzes salas", jo tām trūkst infrastruktūras savienojumu ar pārējām Savienības dalībvalstīm.

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 194. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

apsprīžoties ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

- (1) Dabasgāze ("gāze") ir nozīmīgs elements Eiropas Savienības energoapgādē, kas atbilst vienai ceturtdaļai no primārās energoapgādes un ko galvenokārt izmanto elektroenerģijas ražošanai, apkurei, kā izejvielu rūpniecībā un degvielu transporta nozarē.
- (2) Pēdējo desmit gadu laikā Eiropā ir strauji pieaudzis gāzes patēriņš. Samazinoties iekšzemes ieguves apjomiem, gāzes imports pieauga vēl straujāk, palielinot atkarību no importētās gāzes un liekot pievērst uzmanību gāzes piegādes drošības aspektiem. Turklāt dažas dalībvalstis

- (3) Ņemot vērā gāzes nozīmīgumu Savienības dažādo enerģijas veidu kopumā, šīs regulas mērķis ir apliecināt gāzes patērētājiem, ka tiek veikti visi nepieciešamie pasākumi, lai viņiem nodrošinātu pastāvīgas piegādes, jo īpaši sarežģītos klimata apstākļos un piegādes traucējumu gadījumā. Ir atzīts par pamatotu, ka šie mērķi būtu jāasniedz ar visefektīvākajiem pasākumiem izmaksu ziņā, lai neietekmētu šīs degvielas relatīvo konkurētspēju salīdzinājumā ar citiem degvielas veidiem.
- (4) Ar Padomes Direktīvu 2004/67/EK ⁽³⁾ pirmo reizi tika izveidots Kopienas līmeņa tiesiskais regulējums, lai aizsargātu gāzes piegādes drošību un sekmētu iekšējā gāzes tirgus pareizu darbību piegādes traucējumu gadījumā. Ar to tika izveidota Gāzes koordinācijas grupa, kas ir bijusi noderīga, apmainoties ar informāciju un nosakot dalībvalstu, Komisijas, gāzes nozares un patērētāju kopējās darbības. Energoapgādes drošības ekspertu tīkls, ko Eiropas Padome apstiprināja 2006. gada decembrī, ir uzlabojis iespējas apkopot informāciju un nodrošinājis laicīgas brīdināšanas iespējas attiecībā uz potenciāliem draudiem energoapgādes drošības jomā. Jaunie tiesību akti par iekšējo enerģētikas tirgu, ko Eiropas Parlaments un Padome pieņēma 2009. gada jūlijā, ir nozīmīgs solis, lai pabeigtu iekšējā enerģētikas tirgus izveidi, un tajos ir noteikts skaidrs mērķis uzlabot Savienības drošību energoapgādes jomā.
- (5) Tomēr atbilstīgi pašreizējiem gāzes piegādes drošības pasākumiem, kas veikti Savienības mērogā, dalībvalstīm joprojām ir liela rīcības brīvība attiecībā uz pasākumu izvēli. Ja ir apdraudēta kādas dalībvalsts piegādes drošība,

⁽¹⁾ 2010. gada 20. janvāra atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2010. gada 21. septembra nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2010. gada 11. oktobra lēmums.

⁽³⁾ OV L 127, 29.4.2004., 92. lpp.

pastāv skaidrs risks, ka šīs dalībvalsts vienpusēji izstrādātie pasākumi var apdraudēt iekšējā gāzes tirgus pareizu darbību un gāzes piegādi patērētājiem. Nesen gūta pieredze ir parādījusi, ka šāds risks pastāv. Lai iekšējais gāzes tirgus varētu darboties arī piegādes traucējumu gadījumā, atbildes reakcijai uz piegādes krīzi jābūt solidārai un koordinētai gan attiecībā uz preventīvajiem pasākumiem, gan reaģējot uz konkrētiem piegādes traucējumiem.

- (6) Konkrētiem Savienības reģioniem tiek piegādāta gāze ar mazu siltumietilpību. Gāze ar mazu siltumietilpību savu īpašību dēļ nevar tikt izmantota iekārtās, kas paredzētas gāzei ar lielu siltumietilpību. Savukārt gāzi ar lielu siltumietilpību ir iespējams izmantot iekārtās, kas paredzētas gāzei ar mazu siltumietilpību, ja to var pārvērst gāzē ar mazu siltumietilpību, piemēram, pievienojot slāpekli. Gāzes ar mazu siltumietilpību īpatnības būtu jāapsver valstu un reģionālā līmenī, un šīs īpatnības būtu jāņem vērā riska novērtēšanā un preventīvos rīcības plānos un ārkārtas rīcības plānos valstu un reģionālā līmenī.
- (7) Gāzes piegādes ceļu un piegādes avotu Savienībā dažādošana ir būtiski svarīga piegādes drošības uzlabošanai Savienībā kopumā un tās dalībvalstīs atsevišķi. Nākotnē piegādes drošība būs atkarīga no izmaiņām izmantotās enerģijas veidos, attīstības gaitas ieguves jomā Savienībā un trešās valstīs, kas apgādā Savienību, ieguldījumiem uzglabāšanas sistēmās un gāzes piegādes ceļu un piegādes avotu dažādošanā Savienībā un ārpus tās, tostarp sašķīdinātās dabasgāzes ("SDG") iekārtās. Šajā sakarībā īpaša uzmanība būtu jāpievērš prioritātes noteikšanai ar infrastruktūru saistītām darbībām, kā tas konstatēts Komisijas 2008. gada 13. novembra paziņojumā "Otrais stratēģiskais enerģētikas pārskats: ES energoapgādes drošības un solidaritātes rīcības plāns", piemēram, Dienvidu gāzes koridoram (*Nabucco* un pieslēguma mezglam starp Turciju, Grieķiju un Itāliju), dažādota un adekvātai SDG piegādei Eiropā, efektīvam pieslēguma mezglam Baltijas jūras reģionā, Vidusjūras reģiona energolokam un adekvātiem dienvidu un ziemeļu gāzes savienojumiem ar Viduseiropu un Dienvidaustrumeiropu.
- (8) Lai mazinātu gāzes piegādes traucējumu radīto iespējamo krīžu ietekmi, dalībvalstīm būtu jāveicina dažādu energoresursu un dažādu gāzes piegādes ceļu un piegādes avotu izmantošana.
- (9) Būtiski gāzes piegādes traucējumi Savienībai var ietekmēt visas dalībvalstis, Savienību kopumā un Enerģētikas kopienas dibināšanas līguma⁽¹⁾, kas parakstīts Atēnās 2005. gada 25. oktobrī, Līgumslēdzējas puses un radīt smagus kaitējumus Savienības ekonomikai. Gāzes piegādes traucējumi var būtiski ietekmēt arī sabiedrību, jo īpaši mazāk aizsargātas patērētāju grupas.
- (10) Dažādi patērētāji, ietverot, *inter alia*, arī māsājniecības un patērētājus, kas nodrošina būtiskus sociālos pakalpojumus, piemēram, veselības aprūpi un bērnu aprūpi, izglītību un citus sociālus un sociālās aprūpes pasākumus, kā arī citus pakalpojumus, kas dalībvalstij ir nepieciešami, ir īpaši neaizsargāti, un tiem varētu būt vajadzīga aizsardzība. Šādu aizsargātu patērētāju vispārīga definīcijai nevajadzētu būt pretrunā ar solidaritātes mehānismiem Eiropā.
- (11) Ziņojumā par Eiropas drošības stratēģijas īstenošanu, ko apstiprināja Eiropadome, kura sanāca 2008. gada decembrī, ir norādīts, ka pieaugoša atkarība no importētās enerģijas ir ievērojams papildu risks Savienības drošībai energoapgādes jomā, un uzsvērts, ka energoapgādes drošība ir viena no jaunajām problēmām drošības politikā. Iekšējais gāzes tirgus ir centrālais elements, lai palielinātu energoapgādes drošību Savienībā un samazinātu piegādes traucējumu radīto nelabvēlīgo ietekmi atsevišķās dalībvalstīs.
- (12) Iekšējā gāzes tirgus pareizai funkcionēšanai ir īpaši būtiski, lai pasākumi, ka veikti gāzes piegādes drošības aizsardzībai, nepamatoti neizkropļotu konkurenci vai iekšējā gāzes tirgus efektīvu darbību.
- (13) Darbības kļūme vienotajā lielākajā gāzes infrastruktūrā, tā dēvētais N-1 princips, ir reālistisks scenārijs. Šādas infrastruktūras darbības kļūmi var izmantot par kritēriju tam, ko dalībvalstīm būtu jāspēj kompensēt, un tas ir derīgs izejas punkts analīzes veikšanai, lai izvērtētu katras dalībvalsts gāzes piegādes drošību.
- (14) Piemērota un dažādota gāzes infrastruktūra dalībvalstī un Savienībā, ietverot jo īpaši jaunu infrastruktūru, kas savienotu pašreizējās izolētās sistēmas, kuras veido gāzes salas kaimiņos esošajām dalībvalstīm, ir svarīgs elements piegādes traucējumu rezultātā radīto problēmu risināšanai. Kopīgiem minimālajiem kritērijiem gāzes piegādes drošības jomā būtu jānodrošina vienlīdzīgi apstākļi attiecībā uz gāzes piegādes drošību, ņemot vērā valsts vai reģionālās īpatnības, un vajadzētu būtiski motivēt izveidot nepieciešamās infrastruktūras izveidošanu un uzlabot sagatavotību krīzes gadījumos. Pasākumiem pieprasījuma jomā, piemēram, kurināmā aizstāšanai, var būt liela nozīme, rūpējoties par energoapgādes drošību, ja tos var ātri piemērot un ja ar to palīdzību var būtiski samazināt pieprasījumu, reaģējot uz piegādes traucējumiem. Enerģijas efektīvu izmantošanu vajadzētu veicināt vēl vairāk, jo īpaši, ja nepieciešami pasākumi saistībā ar pieprasījumu. Pienācīgi būtu jāņem vērā ierosināto pieprasījuma un piedāvājuma jomas pasākumu ietekme uz vidi, un priekšroka iespēju robežās būtu jādod pasākumiem, kuri vismazāk ietekmē vidi, vienlaicīgi ņemot vērā piegādes drošuma aspektus.

⁽¹⁾ OV L 198, 20.7.2006., 18. lpp.

- (15) Būtu aktīvi jāatbalsta ieguldījumi jaunas gāzes infrastruktūras izveidē, un tie būtu jāveic tikai pēc tam, kad ir īstenots atbilstīgs ietekmes uz vidi novērtējums saskaņā ar attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem. Šādai jaunai infrastruktūrai būtu jāuzlabo gāzes piegādes drošība, vienlaikus nodrošinot gāzes iekšējā tirgus pareizu darbību. Ieguldījumi principā būtu jāveic uzņēmumiem, un to pamatā vajadzētu būt ekonomiskiem stimuliem. Pienācīgi būtu jāņem vērā nepieciešamība veicināt no atjaunojamiem enerģijas avotiem iegūtas gāzes iekļaušanu gāzes tīkla infrastruktūrā. Ja ieguldījumiem infrastruktūrā ir pārrobežu raksturs, būtu cieši jāiesaista Energoģregulatoru sadarbības aģentūra ("aģentūra"), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 713/2009⁽¹⁾, un ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 715/2009 (2009. gada 13. jūlijs) par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi dabasgāzes pārvades tīkliem⁽²⁾ izveidotais gāzes pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkls ("ENTSO gāzei") to attiecīgo kompetenču jomās, lai labāk ņemtu vērā pārrobežu jautājumus. Tiek atgādināts, ka saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 713/2009 aģentūra var sagatavot atzinumus vai ieteikumus pārrobežu jautājumos savas kompetences un darbības jomā. Aģentūrai un "ENTSO gāzei" kopā ar citiem tirgus dalībniekiem ir nozīmīga loma tāda tīkla attīstības desmit gadu plāna izstrādāšanā un īstenošanā Savienībā, kurā, *inter alia*, iekļauta Eiropas piegādes atbilstības perspektīva, un attiecībā uz pārrobežu sadarbību tā pamatā, *inter alia*, vajadzētu būt dažādu tīkla lietotāju saprātīgām vajadzībām.
- (16) Dalībvalstu kompetentajām iestādēm būtu jānodrošina gāzes tirgus analīzes veikšana, kas ir nepieciešams pasākums, īstenojot procesu, kura rezultātā jāpanāk atbilstība infrastruktūras standartiem.
- (17) Īstenojot uzdevumus, kas precizēti šajā regulā, kompetentajām iestādēm būtu vajadzības gadījumā cieši jāsadarbbojas ar citām attiecīgajām valsts iestādēm, jo īpaši valsts regulatīvajām iestādēm, un neskarot to kompetenci saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/73/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu⁽³⁾.
- (18) Ja ir vajadzīgi jauni pārrobežu starpsavienojumi vai jāpaplašina pašreizējie starpsavienojumi, būtu savlaicīgi jāīsteno cieša attiecīgo dalībvalstu, kompetento iestāžu un valsts regulatīvo iestāžu, ja tās nav kompetentās iestādes, sadarbība.
- (19) Lai palīdzētu dalībvalstīm finansēt vajadzīgos ieguldījumus ieguves rūpniecībā, infrastruktūrā un energoefektivitātes pasākumos reģionālā un vietējā līmenī, ir pieejami
- dažādi Savienības finansējuma avoti, piemēram, Eiropas Investīciju bankas aizdevumi un garantijas vai finansējums no reģionālajiem fondiem, struktūrfondiem un kohēzijas fondiem. Eiropas Investīciju banka, kā arī Savienības ārējie instrumenti, piemēram, Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instruments, Pirmspievienošanās palīdzības instruments un finanšu instruments sadarbībai attīstības jomā, var arī palīdzēt finansēt pasākumus trešās valstīs, lai uzlabotu energoapgādes drošību.
- (20) Šai regulai piegādes traucējumu gadījumā būtu jāļauj dabasgāzes uzņēmumiem un patērētājiem pēc iespējas ilgāk paļauties uz tirgus mehānismiem. Tajā būtu jāparedz arī ārkārtas mehānismi, kurus izmanto, kad tirgi vieni paši vairs nespēj atbilstīgi reaģēt uz gāzes piegādes traucējumiem. Pat ārkārtas situācijā būtu jādod priekšroka tirgus instrumentiem, lai mazinātu piegādes traucējumu radīto ietekmi.
- (21) Pēc 2009. gada jūlijā pieņemto jauno iekšējās enerģētikas tirgus tiesību aktu stāšanās spēkā gāzes nozarē tiks ieviesti jauni noteikumi, kuros precīzi noteikta dalībvalstu, valsts regulatīvo iestāžu, pārvades sistēmu operatoru un aģentūras loma un pienākumi, kā arī uzlabota tirgus pārredzamība, lai pastiprinātu tā darbību, piegādes drošību un patērētāju aizsardzību.
- (22) Iekšējā gāzes tirgus izveide un efektīva konkurence šajā tirgū piedāvā Savienībai augstākā līmeņa piegādes drošību visām dalībvalstīm ar noteikumu, ka tirgum ļauj pilnībā darboties piegādes traucējumu gadījumā, kas ietekmē Savienības daļu, neatkarīgi no traucējumu iemesla. Šim nolūkam ir vajadzīga visaptveroša un efektīva vienota pieeja piegādes drošības jautājumiem, jo īpaši izmantojot pārredzamību, solidaritāti un nediskriminējošu politiku, kas atbilst iekšējā tirgus darbībai, izvairoties no tirgus izkropļošanas un tirgus reakcijas ierobežošanas traucējumu gadījumā.
- (23) Gāzes piegādes drošība ir dabasgāzes uzņēmumu, dalībvalstu, jo īpaši to kompetento iestāžu, un Komisijas kopīga atbildība to attiecīgajā darbības un kompetences jomā. Vajadzības gadījumā arī valsts regulatīvajām iestādēm, ja tās nav kompetentās iestādes, būtu jāveicina gāzes piegādes drošība to darbības un kompetences jomā saskaņā ar Direktīvu 2009/73/EK. Turklāt patērētājiem, kas lieto gāzi elektroenerģijas ražošanai vai rūpnieciskiem mērķiem, arī var būt nozīmīga loma gāzes piegādes drošībā, izmantojot to spēju reaģēt krīzes situācijās ar pasākumiem pieprasījuma jomā, piemēram, slēdzot pārtraucamus līgumus, izmantojot kurināmā aizstāšanu, jo tas tieši ietekmē piegādes un pieprasījuma līdzsvaru.

⁽¹⁾ OV L 211, 14.8.2009., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 211, 14.8.2009., 36. lpp.

⁽³⁾ OV L 211, 14.8.2009., 94. lpp.

- (24) Tāpēc izšķiroša nozīme ir precīzai visu dabasgāzes uzņēmumu un kompetento iestāžu lomu un pienākumu definīcijai, lai iekšējais gāzes tirgus turpinātu veiksmīgi darboties, jo īpaši piegādes traucējumu un krīzes gadījumos. Šādas lomas un pienākumi būtu jānosaka tā, lai nodrošinātu, ka tiek ievērota triju līmeņu pieeja, kas vispirms iekļauj attiecīgos dabasgāzes uzņēmumus un nozari, tad dalībvalstis valsts vai reģionālā līmenī un pēc tam Savienību. Piegādes krīzes gadījumā tirgus dalībniekiem vajadzētu būt pienācīgai iespējai reaģēt uz situāciju, veicot tirgus pasākumus. Ja ar tirgus dalībnieku rīcību nepietiek, dalībvalstīm un to kompetentajām iestādēm būtu jāveic pasākumi, lai novērstu vai mazinātu piegādes krīzes sekas. Tikai tad, ja ar šiem pasākumiem nepietiek, būtu jāveic pasākumi reģionālā vai Savienības līmenī, lai novērstu vai mazinātu piegādes krīzes sekas. Pēc iespējas būtu jāmeklē risinājumi reģionālā līmenī.
- (25) Savstarpēji solidarizējoties, iesaistot valsts iestādes un dabasgāzes uzņēmumus, plaši tiks izveidota reģionāla sadarbība šīs regulas īstenošanai, lai optimizētu guvumus, ko sniedz tādu pasākumu koordinēšana, kuru mērķis ir mazināt konstatētos riskus un īstenot pasākumus, kas no iesaistīto pušu viedokļa ir visefektīvākie izmaksu ziņā.
- (26) Ievērojot Direktīvas 2009/73/EK 3. pantā noteiktās sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības un patērētāju aizsardzības pasākumus, būtu jānosaka pietiekami saskaņoti piegādes drošības standarti, kuri attiecas vismaz uz 2009. gada janvāra situāciju. Šādiem piegādes drošības standartiem vajadzētu būt stabiliem, lai nodrošinātu nepieciešamo juridisko noteiktību, precīzi definētiem, un ar tiem nedrīkstētu noteikt nepamatotu un nesamērīgu slogu dabasgāzes uzņēmumiem, tostarp jauniem tirgus dalībniekiem un maziem uzņēmumiem, vai tiešajiem patērētājiem. Ar šiem standartiem būtu arī jāgarantē, lai Savienības uzņēmumiem būtu vienlīdzīga piekļuve valsts mēroga patērētājiem. Pasākumi, kas nepieciešami atbilstības panākšanai piegādes standartiem, var aptvert papildu uzglabāšanas jaudu un tilpumu, saspīestas gāzes uzglabāšanas sistēmas, piegādes līgumus, pārtraucamus līgumus vai citus pasākumus, kuriem ir līdzīga ietekme, kā arī nepieciešamos tehniskos pasākumus, lai garantētu gāzes piegādes drošību.
- (27) Gāzes tirgus veiksmīgai darbībai ir svarīgi, lai dabasgāzes uzņēmumi laicīgi veiktu ieguldījumus vietējā ieguves rūpniecībā un infrastruktūrā, piemēram, starpsavienojumos, jo īpaši tādos, kas nodrošina piekļuvi Savienības gāzes tīklam, iekārtās, kas nodrošina fizisku atpakaļgaitas gāzes plūsmu cauruļvados, uzglabāšanas sistēmās un sašķidrīnātās dabasgāzes regazifikācijas iekārtās, ņemot vērā iespējamās piegādes traucējumus, piemēram, tādas, kādi tika novēroti 2009. gada janvārī. Prognozējot finansālās vajadzības gāzes infrastruktūrai saistībā ar Savienības instrumentiem, Komisijai attiecīgā gadījumā prioritāte būtu jāpiešķir infrastruktūras projektiem, ar kuriem tiek atbalstīta iekšējā gāzes tirgus integrācija un gāzes piegādes drošība.
- (28) Pārvaldes sistēmu operatorus nebūtu jāapspērt situāciju, kurā fiziskā jauda transportēt gāzi abos virzienos ("divvirzienu jauda"), izmantojot pārrobežu starpsavienojumus ar trešām valstīm, varētu veicināt piegādes drošības uzlabošanu, jo īpaši attiecībā uz trešām valstīm, kas nodrošina tranzīta plūsmas starp divām dalībvalstīm.
- (29) Ir svarīgi, lai gadījumos, kad tirgus nespēj turpināt gāzes piegādi, tā tiktu saglabāta īpaši mājāsaimniecībām, kā arī ierobežotam skaitam citu patērētāju, kurus nosaka attiecīgās dalībvalstis, jo īpaši patērētājiem, kas sniedz būtiski svarīgus sabiedriskos pakalpojumus. Ir būtiski, lai krīzes gadījumā veicamie pasākumi tiktu definēti pirms krīzes iestāšanās un lai, tos paredzot, tiktu ņemtas vērā drošības prasības, tostarp gadījumos, kad aizsargāti patērētāji ir pieslēgti tam pašam sadales tīklam, kuram pieslēgti arī citi patērētāji. Ja infrastruktūras piekļuves jauda ir samazināta tehnisku iemeslu dēļ, šādi pasākumi var ietvert samērīgu samazinājumu, kas ir proporcionāls sākotnēji rezervētajai jaudai.
- (30) Kompetentajām iestādēm vienmēr būtu jāievēro to ārkārtas rīcības plāns. Pietiekami pamatotos ārkārtējos apstākļos tās var veikt pasākumu, kas atšķiras no šiem plāniem.
- (31) Lai ievērotu piegādes drošības pienākumus, ir pieejama plaša instrumentu izvēle. Minētie instrumenti vajadzības gadījumā būtu jāizmanto valsts, reģionālā un Savienības kontekstā, lai nodrošinātu, ka tiek panākts saskaņots un izmaksu ziņā izdevīgs rezultāts.
- (32) Piegādes drošības aspekti ieguldījumu ilgtermiņa plānošanā saistībā ar pārrobežu iespējām un citu infrastruktūru, kas nodrošina sistēmas spēju garantēt piegādes drošību ilgtermiņā un atbilst pamatotām prasībām, ir izskatīti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/73/EK. Piegādes drošības standartu ievērošanai var būt vajadzīgs pārejas laiks, lai ļautu veikt vajadzīgos ieguldījumus. Savienības tīkla attīstības desmit gadu plāns, ko izstrādāja "ENTSO gāzei" un uzraudzīja aģentūra, ir galvenais instruments Savienības mērogā vajadzīgo ieguldījumu identificēšanai, lai, *inter alia*, izpildītu šajā regulā iekļautās infrastruktūras prasības.
- (33) Kā Gāzes koordinācijas grupas locekļiem "ENTSO gāzei" un aģentūrai to kompetences jomās vajadzētu būt pilnībā iesaistītiem Savienības mēroga sadarbības un sarunu procesā.

- (34) Gāzes koordinācijas grupa ir galvenā struktūra, ar kuru jāapspriežas Komisijai saistībā ar preventīvu rīcības plānu un ārkārtas rīcības plānu izstrādāšanu. Jāatgādina, ka "ENTSO gāzei" un aģentūra ir Gāzes koordinācijas grupas locekļi un ar tiem šajos jautājumos būs jāapspriežas.
- (35) Lai nodrošinātu augstākā līmeņa gatavību piegādes traucējumu gadījumā, kompetentajām iestādēm pēc apspriešanās ar dabasgāzes uzņēmumiem būtu jāizveido ārkārtas rīcības plāni. Šādiem plāniem nevajadzētu būt pretrunā ar jebkuru citu valsts, reģionālā vai Savienības līmeņa plānu. Tajos būtu jāņem vērā esošo plānu paraugprakse un būtu skaidri jādefinē visu attiecīgo dabasgāzes uzņēmumu un kompetento iestāžu loma un pienākumi. Vajadzības gadījumā un iespēju robežās būtu jāizveido kopīgi reģionālā mēroga ārkārtas rīcības plāni.
- (36) Lai stiprinātu dalībvalstu solidaritāti Savienības mēroga ārkārtas situācijā un jo īpaši lai atbalstītu dalībvalstis, kuru ģeogrāfiskie un ģeoloģiskie apstākļi ir mazāk labvēlīgi, dalībvalstīm būtu jāizstrādā pasākumi solidaritātes veicināšanai. Dabasgāzes uzņēmumiem būtu jāizstrādā, piemēram, tirdzniecības nolīgumi, kas var ietvert gāzes eksporta vai plūsmas palielināšanu no uzglabāšanas sistēmām. Ir svarīgi veicināt vienošanos noslēgšanu starp dabasgāzes uzņēmumiem. Ārkārtas rīcības plāna pasākumiem būtu jāparedz mehānismi, lai vajadzības gadījumā dabasgāzes uzņēmumiem nodrošinātu godīgu un atbilstīgu kompensāciju. Solidaritātes pasākumi var būt īpaši piemēroti dalībvalstīm, kurām Komisija iesaka izveidot kopīgus reģionāla mēroga preventīvus rīcības plānus vai ārkārtas rīcības plānus.
- (37) Saistībā ar šo regulu Komisijai ir nozīmīga loma ārkārtas situāciju gadījumos gan Savienības, gan reģionālā līmenī.
- (38) Eiropas solidaritātei vajadzības gadījumā būtu jāizpaužas arī kā Savienības un dalībvalstu sniegtai palīdzībai civilās aizsardzības jomā. Šādas palīdzības sniegšana būtu jāatvieglo un jākoordinē, izmantojot Kopienas Civilās aizsardzības mehānismu, kas izveidots ar Padomes Lēmumu 2007/779/EK, Euratom ⁽¹⁾.
- (39) Šī regula neietekmē dalībvalstu suverēnās tiesības pār to energoresursiem.
- (40) Padomes Direktīva 2008/114/EK (2008. gada 8. decembris) par to, lai apzinātu un noteiktu Eiropas Kritiskās infrastruktūras un novērtētu vajadzību uzlabot to aizsardzību ⁽²⁾, paredz procesu ar mērķi uzlabot izraudzīto Eiropas kritisko infrastruktūru, tostarp vairāku gāzes infrastruktūru, drošību Savienībā. Direktīva 2008/114/EK kopā ar šo regulu palīdz izveidot visaptverošu pieeju Savienības drošībai energoapgādes jomā.
- (41) Ārkārtas rīcības plāni būtu regulāri jāatjaunina un jāpublicē. Tiem vajadzētu būt zinātniski recenzētiem un pārbaudītiem.
- (42) Gāzes koordinācijas grupai vajadzētu būt Komisijas padomdevējai, lai sekmētu piegādes drošības pasākumu koordinēšanu Savienības mēroga ārkārtas situācijā. Turklāt tai būtu jāuzrauga, vai pasākumi, kas jāveic saskaņā ar šo regulu, ir atbilstīgi un piemēroti.
- (43) Šīs regulas mērķis ir dabasgāzes uzņēmumiem un dalībvalstu kompetentajām iestādēm uzticēt iekšējā gāzes tirgus efektīvas darbības nodrošināšanu, cik ilgi vien iespējams piegādes traucējumu gadījumā, pirms kompetentās iestādes veic pasākumus, lai rastu risinājumu situācijā, kad tirgus vairs nespēj nodrošināt vajadzīgo gāzes piegādi. Šiem ārkārtas pasākumiem būtu pilnībā jāatbilst Savienības tiesību aktiem, un par tiem būtu jāpaziņo Komisijai.
- (44) Tā kā gāzes piegādei no trešām valstīm ir centrāla loma Savienības drošībā gāzes piegādes jomā, Komisijai būtu jānosaka darbības attiecībā uz trešām valstīm, kopā ar trešām piegādes un tranzīta valstīm izstrādājot noteikumus krīzes situācijas pārvarēšanai un nemainīgas gāzes plūsmas nodrošināšanai uz Savienību. Komisijai vajadzētu būt tiesīgai nosūtīt darba grupu, lai uzraudzītu gāzes plūsmu uz Savienību krīzes situācijās, apspriežoties ar iesaistītajām trešām valstīm, un, ja krīze izveidojas sarežģījumu trešās valstīs dēļ, darboties kā starpnieci un veicinātājai.
- (45) Ir svarīgi, lai piegāžu nosacījumi no trešām valstīm nekropļotu konkurenci un atbilstu iekšējā tirgus noteikumiem.
- (46) Ja ir iegūta ticama informācija par tādu situāciju ārpus Savienības, kas apdraud piegādes drošību vienā vai vairākās dalībvalstīs un kas var iedarbināt agrīnas brīdināšanas mehānismu starp Savienību un kādu trešo valsti, Komisijai nekavējoties būtu jābrīdina Gāzes koordinācijas grupu un Savienībai būtu jāveic atbilstīgi pasākumi, lai mēģinātu atvieglot situāciju.

⁽¹⁾ OV L 314, 1.12.2007., 9. lpp.

⁽²⁾ OV L 345, 23.12.2008., 75. lpp.

(47) Padome 2009. gada februārī secināja, ka pārredzamība un uzticamība būtu jāpalielina, nodrošinot mērķtiecīgu informācijas apmaiņu starp Komisiju un dalībvalstīm par attiecībām ar trešām valstīm enerģētikas jomā, tostarp ilgtermiņa piegādes noteikumiem, vienlaikus saglabājot komerciāli svarīgu informāciju.

(48) Tā kā Līguma par Eiropas Savienību un Līguma par Eiropas Savienības darbību noteikumi, jo īpaši noteikumi konkurences jomā, tiek piemēroti pakalpojumiem ar vispārēju ekonomikas nozīmi, ciktāl šo noteikumu piemērošana netraucē šādu pakalpojumu sniegšanu, dalībvalstīm ir plašas izvēles tiesības, paredzot, uzliekot un organizējot sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības.

(49) Tā kā šīs regulas mērķi, proti, nodrošināt gāzes piegādes drošību Savienībā, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs un to rīcības mēroga vai ietekmes dēļ var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.

(50) Direktīva 2004/67/EK būtu jāatceļ,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Priekšmets

Šajā regulā ir paredzēti noteikumi gāzes piegādes drošības aizsardzībai, garantējot pareizu un nepārtrauktu iekšējā dabasgāzes ("gāzes") tirgus darbību, atļaujot ārkārtas pasākumus, kurus īsteno, kad tirgus vairs nevar nodrošināt pieprasīto gāzes daudzumu, un paredzot dabasgāzes pienākumu skaidru definīciju un noteikšanu dabasgāzes uzņēmumiem, dalībvalstīm un Savienībai saistībā gan ar preventīvu rīcību, gan ar pretpasākumiem konkrētiem piegādes traucējumiem. Turklāt, ievērojot solidaritāti, šajā regulā ir paredzēts pārredzams mehānisms plānošanas un reakcijas koordinēšanai ārkārtas situācijās dalībvalstu, reģionālajā un Savienības līmenī.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā izmanto Direktīvas 2009/73/EK, Regulas (EK) Nr. 713/2009 un Regulas (EK) Nr. 715/2009 definīcijas.

Izmanto arī šādas definīcijas:

1) "aizsargātie patērētāji" ir visi mājāsaimniecības patērētāji, kas ir pieslēgti gāzes sadales tīklam, turklāt, ja attiecīgā dalībvalstis tā izlemj, tie var būt arī:

a) mazie un vidējie uzņēmumi ar noteikumu, ka tie ir pieslēgti gāzes sadales tīklam, un būtisku sociālu pakalpojumu sniedzēji ar noteikumu, ka tie ir pieslēgti gāzes sadales vai transportēšanas tīklam, un ar noteikumu, ka visi šie papildu patērētāji neveido vairāk ka 20 % no galīgā gāzes patēriņa; un/vai

b) komunālās apkures iekārtas, ja tās piegādā siltumu mājāsaimniecību patērētājiem un patērētājiem, kas minēti a) apakšpunktā, ar noteikumu, ka šīs iekārtas nevar pārslēgt uz citu degvielu un ka tās ir pieslēgtas gāzes sadales vai transportēšanas tīklam.

Cik vien drīz iespējams, bet ne vēlāk kā 2011. gada 3. decembrī, dalībvalstis paziņo Komisijai, vai tās paredzējušas iekļaut a) un/vai b) apakšpunktu savā aizsargātu patērētāju definīcijā;

2) "kompetentā iestāde" ir katras dalībvalsts izraudzīta valsts iestāde vai valsts regulatīvā iestāde, kas ir atbildīga par šajā regulā noteikto pasākumu īstenošanu. Tas neskar dalībvalstu spēju atļaut kompetentajai iestādei deleģēt dažus īpašus šajā regulā paredzētus uzdevumus citām struktūrām. Šādus deleģētos uzdevumus veic kompetentās iestādes uzraudzībā un norāda 4. pantā minētajos plānos.

3. pants

Atbildība par gāzes piegādes drošību

1. Gāzes piegādes drošība ir dabasgāzes uzņēmumu, dalībvalstu, īpaši izmantojot to kompetentās iestādes, un Komisijas kopīga atbildība to attiecīgajā darbības un kompetences jomā. Šādi kopīgai atbildībai ir vajadzīga cieša minēto dalībnieku sadarbība.

2. Cik vien drīz iespējams un ne vēlāk kā 2011. gada 3. decembrī katra dalībvalsts izraugās kompetento iestādi, kas nodrošina šajā regulā paredzēto pasākumu īstenošanu. Vajadzības gadījumā, kamēr vēl nav oficiāli izraudzīta kompetentā iestāde, valsts struktūras, kas pašlaik ir atbildīgas par gāzes piegādes drošību, veic pasākumus, kas saskaņā ar šo regulu jāīsteno kompetentajai iestādei. Šie pasākumi ietver riska novērtējuma veikšanu, kas minēts 8. pantā, un, balstoties uz šo riska novērtēšanu, preventīva rīcības plāna un ārkārtas rīcības plāna izveidi un regulāru gāzes piegādes drošības uzraudzību valsts mērogā. Kompetentās iestādes savstarpēji sadarbojas,

lai censtos nepieļaut piegādes traucējumus un mazinātu kaitējumus šādā gadījumā. Nekas neattur dalībvalstis vajadzības gadījumā pieņemt īstenošanas tiesību aktus, lai izpildītu šīs regulas prasības.

3. Katra dalībvalsts nekavējoties paziņo Komisijai kompetentās iestādes nosaukumu, kad šī iestāde ir izraudzīta, un vajadzības gadījumā to par gāzes piegādes drošību atbildīgo valsts iestāžu nosaukumus, kas saskaņā ar 2. punktu darbojas kā pagaidu kompetentā iestāde. Katra dalībvalsts izraudzīto iestādi dara zināmu atklātībai.

4. Īstenojot šajā regulā paredzētos pasākumus, kompetentā iestāde nosaka dažādo iesaistīto pušu lomas un pienākumus tā, lai nodrošinātu, ka tiek ievērota triju līmeņu pieeja, kas vispirms iekļauj attiecīgos dabasgāzes uzņēmumus un nozari, tad dalībvalstis valsts vai reģionālā līmenī un pēc tam Savienību.

5. Komisija vajadzības gadījumā saskaņo kompetentās iestādes darbības reģionālajā un Savienības mērogā, kā noteikts šajā regulā, *inter alia*, ar Gāzes koordinācijas grupas starpniecību, kas minēta 12. pantā, vai križu pārvarēšanas grupas starpniecību, kas minēta 11. panta 4. punktā, jo īpaši Savienības vai reģionāla mēroga ārkārtas situācijā, kā noteikts 11. panta 1. punktā.

6. Pasākumi piegādes drošības garantēšanai, kas iekļauti preventīvos un ārkārtas rīcības plānos, ir skaidri definēti, pārredzami, proporcionāli, nediskriminējoši un pārbaudāmi, nepamatoti nekropļo konkurenci un efektīvu dabasgāzes iekšējā tirgus darbību un neapdraud gāzes piegādes drošību citās dalībvalstīs vai Savienībā kopumā.

4. pants

Preventīva rīcības plāna un ārkārtas rīcības plāna izveide

1. Katras dalībvalsts kompetentā iestāde pēc apspriešanās ar dabasgāzes uzņēmumiem, attiecīgajām organizācijām, kas pārstāv mājsaimniecības un rūpniecisko gāzes patērētāju intereses, un valsts regulatīvo iestādi, ja tā nav kompetentā iestāde, neskarot 3. punktu, valsts mērogā izveido:

- a) preventīvu rīcības plānu, kurā norādīti pasākumi identificēto risku novēršanai vai mazināšanai saskaņā ar riska novērtējumu, kas veikts saskaņā ar 9. pantu; un
- b) ārkārtas rīcības plānu, kurā norādīti pasākumi gāzes piegādes traucējumu radītās ietekmes novēršanai vai mazināšanai saskaņā ar 10. pantu.

2. Pirms valsts mēroga preventīvu rīcības plānu un ārkārtas rīcības plānu pieņemšanas kompetentās iestādes līdz 2012. gada 3. jūnijam apmainās ar informāciju par preventīvu rīcības plānu un ārkārtas rīcības plānu projektiem un savstarpēji apspriežas attiecīgajā reģionālajā mērogā un ar Komisiju, lai nodrošinātu, ka to plānu projekti un pasākumi nav pretrunā ar citas dalībvalsts preventīviem rīcības plāniem un ārkārtas rīcības plāniem un atbilst šai regulai un citiem Savienības tiesību aktiem. Šādu apspriešanos jo īpaši veic starp kaimiņos esošām dalībvalstīm, galvenokārt starp izolētām sistēmām, kas veido gāzes salas, un to kaimiņos esošajām dalībvalstīm, un tās var attiekties, piemēram, uz dalībvalstīm, kas norādītas IV pielikuma indikatīvajā sarakstā.

3. Balstoties uz 2. punktā minēto apspriešanos un varbūtējiem Komisijas ieteikumiem, attiecīgās kompetentās iestādes var pieņemt lēmumu papildus valsts mēroga plāniem izstrādāt kopīgus preventīvus rīcības plānus reģionālā līmenī ("kopīgi preventīvi rīcības plāni") un ārkārtas rīcības plānus reģionālā līmenī ("kopīgi ārkārtas rīcības plāni"). Kopīgu plānu gadījumā attiecīgās kompetentās iestādes vajadzības gadījumā cenšas noslēgt nolīgumus, lai īstenotu reģionālo sadarbību. Ja nepieciešams, dalībvalstis šos nolīgumus oficiāli apstiprina.

4. Izstrādājot un īstenojot preventīvus rīcības plānus un ārkārtas rīcības plānus valsts un/vai reģionālajā mērogā, kompetentā iestāde pienācīgi ņem vērā, lai vienmēr tiktu nodrošināta gāzes apgādes sistēmas droša ekspluatācija, un šajos plānos norāda un paredz tehniskos ierobežojumus, kas ietekmē tīkla darbību, tostarp tehniskos un drošības aspektus, kas ārkārtas situācijās var izraisīt plūsmas samazināšanos.

5. Ne vēlāk kā 2012. gada 3. decembrī preventīvi rīcības plāni un ārkārtas rīcības plāni, tostarp attiecīgos gadījumos kopīgie plāni, tiek pieņemti un darīti zināmi atklātībai. Šādus plānus nekavējoties paziņo Komisijai. Komisija informē Gāzes koordinācijas grupu. Kompetentās iestādes nodrošina šādu plānu īstenošanas regulāru uzraudzību.

6. Triju mēnešu laikā pēc tam, kad kompetentās iestādes paziņojušas par 5. punktā minētajiem plāniem:

- a) Komisija saskaņā ar b) punktu novērtē šos plānus. Lai to veiktu, Komisija par šiem plāniem apspriežas ar Gāzes koordinācijas grupu un pienācīgi ņem vērā tās viedokli. Komisija par tās veikto plānu novērtējumu ziņo Gāzes koordinācijas grupai; un

b) ja Komisija, balstoties uz šo apspriešanos,

i) secina, ka preventīvs rīcības plāns un ārkārtas rīcības plāns nav efektīvi, lai mazinātu riska novērtējumā identificētos riskus, tā var attiecīgajai kompetentajai iestādei vai attiecīgajām kompetentajām iestādēm ieteikt izdarīt grozījumus atbilstīgajā plānā;

ii) uzskata, ka preventīvs rīcības plāns vai ārkārtas rīcības plāns neatbilst citu dalībvalstu riska scenārijiem vai citas kompetentās iestādes plāniem, vai neatbilst šīs regulas vai citu Savienības tiesību aktu noteikumiem, tā pieprasa atbilstīgajā plānā izdarīt grozījumus;

iii) uzskata, ka preventīvs rīcības plāns apdraud gāzes piegādes drošību citās dalībvalstīs vai Savienībā kopumā, tā pieņem lēmumu pieprasīt, lai kompetentā iestāde pārskata preventīvu rīcības plānu, un var iesniegt konkrētus ieteikumus tā grozīšanai. Komisija precīzi pamato savu lēmumu.

7. Četru mēnešu laikā pēc 6. punkta b) apakšpunkta ii) punktā minētās Komisijas prasības paziņošanas attiecīgā kompetentā iestāde preventīvā rīcības plānā un ārkārtas rīcības plānā veic grozījumus un nosūta grozīto plānu Komisijai vai paziņo Komisijai iemeslus, kuru dēļ tā nepiekrīt prasībai. Domstarpību gadījumā Komisija divu mēnešu laikā pēc tam, kad kompetentās iestādes ir atbildējušas, var atsaukt prasību vai arī sasaukt attiecīgo kompetento iestāžu sanākumi, kā arī, ja Komisija to uzskata par vajadzīgu, ar Gāzes koordinācijas grupas sanākumi, lai apspriestu šo jautājumu. Komisija izklāsta precīzu pamatojumu prasībai veikt jebkurus grozījumus plānā. Kompetentā iestāde pilnībā ņem vērā Komisijas nostāju. Ja kompetentās iestādes galīgais lēmums atšķiras no Komisijas nostājas, kompetentā iestāde divu mēnešu laikā pēc Komisijas nostājas saņemšanas sniedz šāda lēmuma pamatojumu un dara to zināmu atklātībai kopā ar šo lēmumu un Komisijas nostāju. Vajadzības gadījumā kompetentā iestāde nekavējoties dara zināmu atklātībai grozīto plānu.

8. Triju mēnešu laikā pēc 6. punkta b) apakšpunkta iii) punktā minētā Komisijas lēmuma paziņošanas attiecīgā kompetentā iestāde veic grozījumus savā preventīvā rīcības plānā un paziņo par grozīto plānu Komisijai vai paziņo Komisijai iemeslus, kuru dēļ tā nepiekrīt lēmumam. Domstarpību gadījumā Komisija divu mēnešu laikā pēc kompetentās iestādes atbildes var nolemt grozīt vai atsaukt prasību. Ja Komisija saglabā savu prasību, attiecīgā kompetentā iestāde groza plānu divu mēnešu laikā pēc Komisijas lēmuma paziņošanas, maksimāli ņemot vērā 6. punkta b) apakšpunkta iii) punktā minēto Komisijas ieteikumu, un paziņo grozīto plānu Komisijai.

Komisija informē Gāzes koordinācijas grupu un pienācīgi ņem vērā tās ieteikumu, sagatavojot atzinumu par grozīto plānu, kas tiek iesniegts divu mēnešu laikā pēc kompetentās iestādes paziņojuma. Attiecīgā kompetentā iestāde maksimāli ņem vērā

Komisijas atzinumu un divu mēnešu laikā pēc Komisijas atzinuma saņemšanas pieņem un dara zināmu atklātībai galīgo grozīto plānu.

9. Tiek saglabāta konfidencialitāte attiecībā uz komerciāli svarīgu informāciju.

5. pants

Valsts un kopīgu preventīvu rīcības plānu saturs

1. Valsts un kopīgos preventīvos rīcības plānos iekļauj:

a) riska novērtējuma rezultātus, kā noteikts 9. pantā;

b) nepieciešamos pasākumus, apjomus, jaudas un grafiku, lai nodrošinātu atbilstību infrastruktūras un piegādes standartiem, kā noteikts 6. un 8. pantā, tostarp vajadzības gadījumā norādot arī to, kādā mērā pasākumi pieprasījuma jomā var pietiekami un laikus kompensēt piegādes traucējumus, kā minēts 6. panta 2. punktā, no vispārējo interešu viedokļa vienoto lielāko gāzes infrastruktūru 6. panta 3. punkta piemērošanas gadījumā un jebkuru paaugstinātu piegādes standartu saskaņā ar 8. panta 2. punktu;

c) dabasgāzes uzņēmumiem un citām atbilstīgām struktūrām noteiktos pienākumus, tostarp tos, kas saistīti ar gāzes sistēmas drošu ekspluatāciju;

d) citus preventīvus pasākumus, piemēram, tos, kuri saistīti ar nepieciešamību uzlabot starpsavienojumus starp kaimiņos esošajām dalībvalstīm un iespēju vajadzības gadījumā dažādot gāzes ceļus un piegādes avotus, identificēto risku novēršanai, lai iespēju robežās saglabātu gāzes piegādi visiem patērētājiem;

e) mehānismus sadarbībai ar citām dalībvalstīm, lai vajadzības gadījumā sagatavotu un īstenotu kopīgus preventīvus rīcības plānus un kopīgus ārkārtas rīcības plānus, kā minēts 4. panta 3. punktā;

f) informāciju par pašreizējo un turpmāko sadarbību, tostarp tādu, kas nodrošina piekļuvi Savienības gāzes apgādes tīklam, pārrobežu plūsmām, pārrobežu piekļuvi krātuvēm un fizisko jaudu gāzes transportēšanai abos virzienos ("divvirzienu jauda"), jo īpaši ārkārtas situācijās;

g) informāciju par visām sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistībām, kas saistītas ar gāzes piegādes drošību.

2. Valsts un kopīgos preventīvos rīcības plānos, jo īpaši darbības infrastruktūras standarta ievērošanai atbilstīgi 6. pantam, ņem vērā Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānu, kas jāizstrādā "ENTSO gāzei" saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 715/2009 8. panta 10. punktu.

3. Valsts un kopīgu preventīvu rīcības plānu pamatā galvenokārt ir tirgus pasākumi, un tajos ņem vērā ekonomisko ietekmi, efektivitāti un pieņemto pasākumu lietderību, to ietekmi uz iekšējā enerģētikas tirgus darbību, vidi un patērētājiem, un tie dabasgāzes uzņēmumiem nerada lieku apgrūtinājumu un negatīvi neietekmē iekšējā tirgus darbību attiecībā uz gāzi.

4. Valsts un kopīgus preventīvus rīcības plānus atjaunina ik pēc diviem gadiem, ja vien kādu apstākļu dēļ tas nav jāveic biežāk, un tajā atspoguļo atjauninātu riska novērtējumu. Apspriešanos starp kompetentajām iestādēm, kas paredzēta 4. panta 2. punktā, veic pirms atjauninātā plāna pieņemšanas.

6. pants

Infrastruktūras standarts

1. Dalībvalstis vai, ja kāda dalībvalsts tā paredzējusi, kompetentā iestāde nodrošina, ka nepieciešamie pasākumi tiek veikti tādējādi, lai ne vēlāk kā līdz 2014. gada 3. decembrim gadījumā, ja rodas traucējumi vienotajā lielākajā gāzes infrastruktūrā, pārējās infrastruktūras jauda, kas noteikta saskaņā ar formulu $N-1$, kā paredzēts I pielikuma 2. punktā, spēj, neskarot šā panta 2. punktu, piegādāt vajadzīgo gāzes daudzumu, lai apmierinātu kopējo gāzes pieprasījumu aprēķinātajā platībā vienas dienas laikā, kad ir ārkārtīgi liels gāzes pieprasījums un ko statistiski novēro reizi 20 gados. Tas vajadzības gadījumā neskar sistēmu operatoru atbildību par atbilstīgo ieguldījumu veikšanu un pārvades sistēmu operatoru saistības, kā noteikts Direktīvā 2009/73/EK un Regulā (EK) Nr. 715/2009.

2. Saistības nodrošināt, ka pārējai infrastruktūrai ir jauda, kas spēj apmierināt kopējo pieprasījumu pēc gāzes, kā minēts 1. punktā, uzskata par ievērotām arī tad, ja kompetentā iestāde preventīvā rīcības plānā ir uzskatāmi parādījusi, ka piegādes traucējumus var pietiekami un laikus kompensēt ar attiecīgiem tirgus pasākumiem pieprasījuma jomā. Šajā nolūkā izmanto I pielikuma 4. punktā paredzēto formulu.

3. Vajadzības gadījumā saskaņā ar 9. pantā minēto riska novērtējumu attiecīgās kompetentās iestādes var nolemt, ka šā panta 1. punktā noteiktās saistības tiek īstenotas reģionālajā, nevis valsts līmenī. Šādā gadījumā tiek izstrādāti kopīgi preventīvi rīcības plāni saskaņā ar 4. panta 3. punktu. Piemēro I pielikuma 5. punktu.

4. Katra kompetentā iestāde pēc apspriešanās ar attiecīgajiem dabasgāzes uzņēmumiem Komisijai nekavējoties paziņo par 1. punktā noteikto saistību neievērošanu un informē Komisiju par šādas neatbilstības iemesliem.

5. Pārvades sistēmu operatori, cik vien drīz iespējams un ne vēlāk kā līdz 2013. gada 3. decembrim, nodrošina pastāvīgu divvirzienu jaudu visos pārrobežu starpsavienojumos starp dalībvalstīm, izņemot:

a) gadījumus, kad ir savienojumi ar ražošanas iekārtām, SDG iekārtām un sadales tīkliem; vai

b) ja piešķirts atbrīvojums saskaņā ar 7. pantu.

Līdz 2013. gada 3. decembrim pārvades sistēmas operatori pielāgo pārvades sistēmu darbību daļēji vai kopumā, lai nodrošinātu fiziskas gāzes plūsmas abos virzienos pārrobežu starpsavienojumos.

6. Ja divvirzienu jauda jau pastāv vai tiek pašlaik veidota konkrētiem pārrobežu starpsavienojumiem, 5. punkta pirmajā daļā minētās saistības attiecībā uz šādu starpsavienojumu tiek uzskatītas par izpildītām, izņemot gadījumus, ja jaudas palielināšanu ir pieprasījusi viena vai vairākas dalībvalstis piegādes drošības iemeslu dēļ. Ja tiek veikts šāds jaudas palielināšanas pieprasījums, tiek piemērota 7. pantā noteiktā procedūra.

7. Dalībvalstis vai, ja kāda dalībvalsts tā paredzējusi, kompetentā iestāde nodrošina, ka pirmām kārtām vienmēr pārredzamā, precīzā un nediskriminējošā veidā tiek pārbaudīts tirgus, lai novērtētu, vai tirgus nosaka ieguldījumus infrastruktūrā, kas nepieciešama 1. un 5. punktā noteikto saistību izpildei.

8. Valstu regulatīvās iestādes, lai noteiktu piemērotu stimulu, pārredzami un precīzi fiksējot vai apstiprinot tarifus vai metodes saskaņā ar Direktīvas 2009/73/EK 41. panta 8. punktu un Regulas (EK) Nr. 715/2009 13. pantu, ņem vērā pamatoti radušās izmaksas, kas vajadzīgas, lai ievērotu 1. punktā paredzētās saistības un izmaksas, lai nodrošinātu pastāvīgu divvirzienu jaudu. Ciktāl tirgus apstākļi neprasa ieguldījumus divvirzienu jaudas īstenošanai un ja šādi ieguldījumi rada izmaksas vairāk nekā vienā dalībvalstī vai vienā dalībvalstī par labu vienai vai vairākām citām dalībvalstīm, pirms jebkāda lēmuma pieņemšanas par ieguldījumiem visu attiecīgo dalībvalstu valsts regulatīvās iestādes kopīgi izlemj par izmaksu sadali. Izmaksu sadalē jo īpaši ņem vērā no ieguldījumu infrastruktūrā gūtā labuma proporciju attiecīgo dalībvalstu piegādes drošības palielināšanā. Piemēro Regulas (EK) Nr. 713/2009 8. panta 1. punktu.

9. Kompetentā iestāde nodrošina, ka jebkura jauna pārvades infrastruktūra veicina piegādes drošību, attīstot labi savienotu tīklu, tostarp vajadzības gadījumā ar pietiekamu pārrobežu ieplūdes un izplūdes punktu skaita palīdzību atbilstīgi tirgus pieprasījumam un konstatētajiem riskiem. Kompetentā iestāde vajadzības gadījumā riska novērtējumā norāda, vai pārvades sistēmā pastāv vājās vietas un vai valsts sistēmas ieplūdes jauda un infrastruktūras, jo īpaši pārvades tīkli, ir tādi, ka ir iespējams pielāgot gāzes plūsmas valsts iekšienē, ja rodas vienotās lielākās gāzes infrastruktūras traucējumi, kas noteikti riska novērtējumā.

10. Luksemburgai, Slovēnijai un Zviedrijai izņēmuma kārtā tas nav saistoši, bet tās cenšas pildīt šā panta 1. punktā paredzētās saistības, saskaņā ar 8. pantu nodrošinot gāzes piegādi aizsargātajiem patērētājiem. Šo izņēmumu piemēro, kamēr:

- a) Luksemburgai ir vismaz divi pieslēguma mezgli ar citām dalībvalstīm, vismaz divi dažādi piegādes avoti un tās teritorijā nav gāzes krātuves vai SDG iekārtas;
- b) Slovēnijai ir vismaz divi pieslēguma mezgli ar citām dalībvalstīm, vismaz divi dažādi piegādes avoti un tās teritorijā nav gāzes krātuves vai SDG iekārtas;
- c) Zviedrijai tās teritorijā nav gāzes tranzīta uz citām dalībvalstīm, gada iekšzemes bruto gāzes patēriņš nav mazāks par 2 miljoniem tonnu un mazāk par 5 % no kopējā enerģijas patēriņa netiek segti ar gāzi.

Šīs trīs dalībvalstis nodrošina regulāru tirgus pārbaudīšanu pārredzamā, precīzā un nediskriminējošā veidā attiecība uz ieguldījumiem infrastruktūrā un dara zināmus atklātībai šo pārbaudīšanu rezultātus.

Pirmajā daļā minētās dalībvalstis informē Komisiju par jebkādam izmaiņām minētajā daļā norādītajos nosacījumos. Pirmajā daļā paredzēto izņēmumu vairs nepiemēro, ja vairs netiek izpildīts vismaz viens no šiem nosacījumiem.

Līdz 2018. gada 3. decembrim katrā no pirmajā daļā minētajām dalībvalstīm nosūta Komisijai ziņojumu, kurā aprakstīta situācija attiecībā uz attiecīgajiem minētajā daļā norādītajiem nosacījumiem un izredzēm izpildīt saistības, kas noteiktas šā panta 1. punktā, ņemot vērā atbilstības infrastruktūrai saimniecisko ietekmi, tirgus pārbaudīšanas rezultātus un gāzes tirgus attīstību, un gāzes infrastruktūras projektus reģionā. Balstoties uz ziņojumu un ja šā punkta pirmajā daļā paredzētie attiecīgie nosacījumi ir joprojām izpildīti, Komisija var nolemt, ka izņēmumu, kas paredzēts pirmajā daļā, var turpināt piemērot vēl četrus gadus. Pozitīva lēmuma pieņemšanas gadījumā procedūru, kas norādīta šajā daļā, atkārtoti pēc četriem gadiem.

7. pants

Procedūra divvirzienu jaudas ierīkošanai vai atbrīvojuma panākšanai

1. Attiecībā uz katru pārrobežu starpsavienojumu starp dalībvalstīm, izņemot tās, kurām saskaņā ar 6. panta 5. punkta a) apakšpunktu noteikts atbrīvojums, un izņemot gadījumus, kad divvirzienu jauda jau pastāv vai ir izstrādes stadijā un ne viena, ne vairākas dalībvalstis piegādes drošības iemeslu dēļ nav pieprasījušas uzlabojumus, pārvades sistēmu operatori, ne vēlāk kā 2012. gada 3. martā iesniedz to dalībvalstīm, vai, ja dalībvalstis tā paredz, to kompetentajām iestādēm vai to regulatīvajām iestādēm (kopā šajā pantā "attiecīgās iestādes"), un pēc apspriešanās ar visiem pārējiem attiecīgajiem pārvades sistēmu operatoriem:

- a) priekšlikumu divvirzienu jaudai attiecībā uz atpakaļgaitas virzienu ("atpakaļgaitas plūsmas jauda"); vai
- b) lūgumu atbrīvot no pienākuma ierīkot divvirzienu jaudu.

2. Priekšlikums attiecībā uz atpakaļgaitas plūsmas jaudu vai atbrīvojuma panākšanu, kas minēts 1. punktā, pamatojas uz novērtējumu par tirgus pieprasījumu, prognozēm par pieprasījumu un piedāvājumu, tehniskās īstenošanas iespējām, atpakaļgaitas plūsmas jaudas izmaksām, to skaitā ar to saistīto pārvades sistēmas nostiprināšanu, kā arī ieguvumiem piegāžu drošībai, vajadzības gadījumā ņemot vērā arī iespējamo ieguldījumu, ko atpakaļgaitas plūsmas jauda kopā ar citiem iespējamiem pasākumiem var dot 6. pantā noteiktā infrastruktūras standarta sasniegšanai tajās dalībvalstīs, kas gūst labumu no atpakaļgaitas plūsmas jaudas.

3. Attiecīgā iestāde, kas saņem priekšlikumu vai atbrīvojuma lūgumu, nekavējoties par priekšlikumu vai atbrīvojuma lūgumu paziņo to citu dalībvalstu attiecīgajām iestādēm, kuras saskaņā ar riska novērtējumu varētu gūt labumu no atpakaļgaitas plūsmas jaudas, un Komisijai. Minētā attiecīgā iestāde dod šim attiecīgajām iestādēm un Komisijai iespēju sniegt atzinumu četru mēnešu laikā pēc minētā paziņojuma saņemšanas.

4. Divu mēnešu laikā pēc 3. punktā minētā termiņa beigām attiecīgā iestāde, pamatojoties uz 2. punktā minētajiem kritērijiem un saskaņā ar 9. pantu veikto riska novērtējumu, kā arī maksimāli ņemot vērā saskaņā ar šā panta 3. punktu saņemtos atzinumus un ņemot vērā arī aspektus, kas nav tikai ekonomiskas dabas, piemēram, gāzes piegādes drošību un ieguldījumu iekšējā gāzes tirgus veidošanā, rīkojas šādi:

- a) piešķir atbrīvojumu, ja atpakaļgaitas plūsmas jauda būtiski neuzlabotu piegādes drošību kādā dalībvalstī vai reģionā vai arī ja ieguldījumu izmaksas ievērojami pārsniedz iespējamās ieguvumus no piegādes drošības; vai
- b) apstiprina priekšlikumu attiecībā uz atpakaļgaitas plūsmas jaudu; vai
- c) pieprasa, lai pārvades sistēmas operators grozītu priekšlikumu.

Attiecīgā iestāde nekavējoties paziņo savu lēmumu Komisijai, pievienojot visu attiecīgo informāciju, kas norāda lēmuma pamatojumu, to skaitā atzinumus, kas saņemti saskaņā ar šā panta 3. punktu. Attiecīgās iestādes cenšas nodrošināt, ka savstarpēji atkarīgi lēmumi, kas attiecas uz to pašu starpsavienojumu vai savstarpēji savienotiem cauruļvadiem, nav pretrunā cits ar citu.

5. Divu mēnešu laikā no minētā paziņojuma saņemšanas un ja pastāv atšķirības starp attiecīgās iestādes lēmumu un citu attiecīgo iestāžu atzinumiem, Komisija var prasīt, lai attiecīgā iestāde groza savu lēmumu. Minēto termiņu var pagarināt par vienu mēnesi, ja Komisija ir pieprasījusi papildu informāciju. Jebkurš Komisijas priekšlikums ar prasību grozīt attiecīgās iestādes lēmumu pamatojas uz elementiem un kritērijiem, kas noteikti 2. punktā un 4. punkta a) apakšpunktā, ņemot vērā attiecīgās iestādes lēmuma iemeslus. Attiecīgā iestāde izpilda prasību, grozot savu lēmumu četru nedēļu laikā. Ja Komisija šajā divu mēnešu laikā nav rīkojusies, uzskata, ka tai nav iebildumu pret attiecīgās iestādes lēmumu.

6. Ja saskaņā ar 9. pantu veikta riska novērtējuma rezultāti liecina, ka papildu atpakaļgaitas plūsmas jauda ir vajadzīga, pēc pārvades sistēmas operatora, attiecīgās iestādes vai Komisijas pieprasījuma 1. līdz 5. punktā noteikto procedūru atkārtoti.

7. Komisija un attiecīgā iestāde pastāvīgi saglabā konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli svarīgu informāciju.

8. pants

Piegādes standarts

1. Kompetentā iestāde pieprasa, lai dabasgāzes uzņēmumi, ko tā nosaka, veiktu pasākumus nolūkā nodrošināt gāzes piegādi dalībvalsts aizsargātajiem patērētājiem šādos gadījumos:

- a) galējas temperatūras septiņu dienu aukstākajā periodā, ko statistiski novēro reizi 20 gados;
- b) kad ārkārtīgi liels gāzes pieprasījums ilgst vismaz 30 dienas, ko statistiski novēro reizi 20 gados; un
- c) uz vismaz 30 dienām, ja vienotas lielākās gāzes piegādes infrastruktūras traucējumi rodas vidējos ziemas apstākļos.

Kompetentā iestāde nosaka pirmajā daļā minētos dabasgāzes uzņēmumus vēlākais līdz 2012. gada 3. jūnijam.

2. Jebkurš palielināts piegādes standarts, kas pārsniedz 30 dienas 1. punkta b) un c) apakšpunktā minētajos laikposmos, vai arī jebkuras papildu saistības, kas uzliktas gāzes piegādes drošības apsvērumu dēļ, pamatojas uz 9. pantā minēto riska novērtējumu, tiek atspoguļots preventīvā rīcības plānā un:

- a) atbilst 3. panta 6. punkta noteikumiem;
- b) nevajadzīgi neizkropļo konkurenci vai nekavē gāzes iekšējā tirgus darbību;
- c) negatīvi neietekmē jebkuras citas dalībvalsts spēju saskaņā ar šo pantu apgādāt tās aizsargātos patērētājus valsts, Savienības vai reģiona mēroga ārkārtas situācijas gadījumā; un
- d) atbilst 11. panta 5. punktā noteiktajiem kritērijiem Savienības vai reģiona mēroga ārkārtas situācijas gadījumā.

Savstarpēji solidarizējoties, kompetentā iestāde preventīvā rīcības plānā un ārkārtas rīcības plānā nosaka to, kā dabasgāzes uzņēmumiem noteiktu palielinātu piegādes standartu vai papildu saistības var īslaicīgi samazināt Savienības vai reģiona mēroga ārkārtas situācijas gadījumā.

3. Pēc laikposmiem, ko kompetentā iestāde noteikusi saskaņā ar 1. un 2. punktu, vai arī vēl smagākos apstākļos, nekā noteikti 1. punktā, kompetentā iestāde un dabasgāzes uzņēmumi cenšas pēc iespējas saglabāt gāzes piegādi, jo īpaši aizsargātajiem patērētājiem.

4. Pienākumi, kas uzlikti dabasgāzes uzņēmumiem, lai izpildītu piegādes standartus, kuri noteikti šajā pantā, ir nediskriminējoši un nerada nesamērīgu slogu šiem uzņēmumiem.

5. Attiecīgā gadījumā dabasgāzes uzņēmumiem ļauj izpildīt šos pienākumus reģionālā vai Savienības mērogā. Kompetentā iestāde nepieprasa, lai standarti, kas paredzēti šajā pantā, tiktu ievēroti, pamatojoties uz infrastruktūru, kas atrodas tikai tās teritorijā.

6. Kompetentā iestāde nodrošina, ka nosacījumi par piegādi aizsargātajiem patērētājiem tiek izveidoti, neskarot pareizu iekšējā gāzes tirgus darbību, un par tādu cenu, kas atbilst piegāžu tirgus vērtībai.

9. pants

Riska novērtējums

1. Līdz 2011. gada 3. decembrim, pamatojoties uz šādiem kopīgiem elementiem, katra kompetentā iestāde veic pilnīgu to risku novērtējumu, kas ietekmē gāzes piegādes drošību tās dalībvalstī:

a) izmantojot 6. un 8. pantā norādītos standartus, parādot N-1 formulas aprēķināšanu, izmantotos pieņēmumus, to skaitā pieņēmumus N-1 formulas aprēķināšanai reģionālā līmenī, un šādu aprēķinu veikšanai nepieciešamos datus;

b) ņemot vērā visus attiecīgos valsts un reģionālos apstākļus, jo īpaši tirgus lielumu, tīkla konfigurāciju, faktiskās plūsmas, to skaitā izejošās plūsmas no attiecīgās dalībvalsts, fizisku gāzes plūsmu abos virzienos iespēju, tostarp ar to saistīto nepieciešamību nostiprināt pārvades sistēmu, ražošanas un uzglabāšanas esamību un gāzes nozīmi dažādo enerģijas veidu kopumā, jo īpaši attiecībā uz komunālo apkuri, elektroenerģijas izstrādi un ražošanas nodrošināšanu, kā arī drošības un gāzes kvalitātes apsvērumus;

c) izstrādājot dažādus sevišķi liela gāzes pieprasījuma un piegādes traucējumu scenārijus, piemēram, galvenās pārvades infrastruktūras, uzglabāšanas sistēmu vai SDG termināļu darbības kļūme un piegādes traucējumi no trešo valstu piegādātājiem, ņemot vērā to rašanās vēsturi, varbūtību, gadalaiku, biežumu un norises ilgumu, kā arī attiecīgā gadījumā ģeopolitiskos riskus, un novērtējot šo scenāriju iespējamās sekas;

d) identificējot risku mijiedarbību un saistību ar citām dalībvalstīm, tostarp attiecībā uz starpsavienojumiem, pārrobežu

piegādi, pārrobežu piekļuvi uzglabāšanas sistēmām un divvirzienu jaudu;

e) ņemot vērā katra ieplūdes un izplūdes robežpunkta maksimālo starpsavienojuma jaudu.

2. Ja piemēro 4. panta 3. punktu, attiecīgās kompetentās iestādes veic arī kopīgu riska novērtējumu reģionālā līmenī.

3. Dabasgāzes uzņēmumi, gāzes rūpnieciskie patērētāji, attiecīgās organizācijas, kas pārstāv mājsaimniecības un gāzes rūpniecisko patērētāju intereses, kā arī dalībvalstis un valsts regulatīvā iestāde, ja tā nav kompetentā iestāde, sadarbojas ar kompetento iestādi un pēc pieprasījuma sniedz riska novērtēšanai vajadzīgo informāciju.

4. Riska novērtējumu pirmo reizi atjaunina vēlākais 18 mēnešus pēc 4. pantā minēto preventīvo rīcības plānu un ārkārtas rīcības plānu pieņemšanas un pēc tam ik pēc diviem gadiem līdz attiecīgā gada 30. septembrim, ja vien kādu apstākļu dēļ tas nav jāveic biežāk. Riska novērtējumā ņem vērā progresu saistībā ar ieguldījumiem 6. pantā noteikto infrastruktūras standartu nodrošināšanā un valstu specifiskās grūtības, kas radušās, īstenojot jaunus alternatīvus risinājumus.

5. Riska novērtējumu, tostarp atjauninātās versijas, nekavējoties dara pieejamu Komisijai.

10. pants

Ārkārtas rīcības plāni un krīzes līmeņi

1. Valstu un kopīgi ārkārtas rīcības plāni atbilst šādiem kritērijiem:

a) tos izstrādā, balstoties uz krīzes līmeņiem, kas noteikti 3. punktā;

b) tajos definē dabasgāzes uzņēmumu un gāzes rūpniecisko patērētāju, to skaitā attiecīgo elektroenerģijas ražotāju, lomu un pienākumus, ņemot vērā dažādo pakāpi, kādā tos skar gāzes piegāžu pārtraukumi, un to sadarbību ar kompetentajām iestādēm un attiecīgā gadījumā ar valstu regulatīvajām iestādēm katrā no 3. punktā noteiktajiem krīzes līmeņiem;

c) tajos definē kompetento iestāžu un citu struktūru, kurām ir deleģēti uzdevumi, kā minēts 2. panta 2. punktā, lomu un pienākumus katrā no krīzes līmeņiem, kas definēti šā panta 3. punktā;

- d) ar tiem nodrošina, ka dabasgāzes uzņēmumiem un rūpnieciskiem gāzes patērētājiem ir dota pietiekama iespēja reaģēt katrā krīzes līmenī;
- e) ar tiem vajadzības gadījumā nosaka veicamos pasākumus un darbības, lai mazinātu gāzes piegādes traucējumu iespējamo ietekmi uz komunālo apkuri un elektroenerģijas piegādi, ko ražo, izmantojot gāzi;
- f) tajos ir minētas sīki izstrādātas procedūras un pasākumi, kas jāievēro attiecībā uz katru krīzes līmeni, tostarp atbilstīgās shēmas par informācijas plūsmām;
- g) tajos ir norādīta persona vai grupa, kas atbild par riska pārvaldību, un definēta tās loma;
- h) tajos ir identificēts tirgus pasākumu, īpaši to, kas uzskaitīti II pielikumā, ieguldījums, novēršot trauksmes stāvokļa līmeņa situāciju un mazinot ārkārtas stāvokļa līmeņa situāciju;
- i) tajos ir identificēts ārpustirgus pasākumu, kuri plānoti vai kuru īsteno ārkārtas stāvokļa līmenī, īpaši to, kas uzskaitīti III pielikumā, ieguldījums un izvērtēts, cik lielā mērā krīzes pārvarēšanai ir jāizmanto šādi ārpustirgus pasākumi, izvērtēta to ietekme un definētas procedūras to īstenošanai, ņemot vērā faktu, ka ārpustirgus pasākumi jāizmanto tikai tad, kad tirgus mehānismi vien vairs nevar nodrošināt piegādes, jo īpaši aizsargātiem patērētājiem;
- j) tajos ir raksturoti mehānismi, ko izmanto, lai sadarbotos ar citām dalībvalstīm saistībā ar katru krīzes līmeni;
- k) tajos ir precizēti ziņošanas pienākumi, kas noteikti dabasgāzes uzņēmumiem trauksmes un ārkārtas stāvokļa līmeņos;
- l) tajos ir uzskaitītas iepriekšēji noteiktas darbības gāzes piegādes nodrošināšanai ārkārtas situācijā, tostarp tirdzniecības nolīgumi starp šādās darbībās iesaistītajām pusēm un attiecīgā gadījumā kompensācijas mehānismi dabasgāzes uzņēmumiem, pienācīgi ņemot vērā svarīgu datu konfidencialitāti. Šādas darbības var ietvert pārrobežu nolīgumus starp dalībvalstīm un/vai dabasgāzes uzņēmumiem.
2. Valsts un kopīgus ārkārtas plānus atjaunina ik pēc diviem gadiem, ja vien kādu apstākļu dēļ tas nav jāveic biežāk, un tajos atspoguļo atjauninātu riska novērtējumu. Regulas 4. panta 2. punktā paredzētās apspriešanās starp kompetentajām iestādēm tiek veikta pirms atjaunināto plānu pieņemšanas.
3. Trīs galvenie krīzes līmeņi ir šādi:
- a) savlaicīgas brīdināšanas līmenis (savlaicīga brīdināšana): ja ir pieejama konkrēta, nopietna un ticama informācija par to, ka var izveidoties situācija, kas varētu būtiski pasliktināt piegādes stāvokli un varētu novest pie trauksmes līmeņa vai ārkārtas stāvokļa līmeņa rašanās; savlaicīgas brīdināšanas līmeni var aktivizēt savlaicīgas brīdināšanas mehānisms;
- b) trauksmes līmenis (trauksme): kad novēro piegādes traucējumus vai ārkārtīgi lielu gāzes pieprasījumu, kas būtiski pasliktina piegādes stāvokli, bet tirgus joprojām spēj pārvaldīt šo traucējumu vai pieprasījumu un nav nepieciešams izmantot ārpustirgus pasākumus;
- c) ārkārtas stāvokļa līmenis (ārkārtas stāvoklis): ārkārtīgi liela gāzes pieprasījuma vai būtisku piegādes traucējumu gadījumā vai arī citādi būtiski pasliktinoties piegādes situācijai, un ja visi attiecīgie tirgus pasākumi jau ir īstenoti, bet gāzes piegāde nav pietiekama, lai apmierinātu atlikušo gāzes pieprasījumu, un tāpēc papildus jāievieš ārpustirgus pasākumi, lai jo īpaši nodrošinātu gāzes piegādes aizsargātiem patērētājiem saskaņā ar 8. pantu.
4. Valsts un kopīgi ārkārtas rīcības plāni nodrošina, ka pārrobežu piekļuve infrastruktūrai saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 715/2009 tiek uzturēta ārkārtas stāvokļa gadījumā, ciktāl tas tehniski un drošības ziņā iespējams. Plāni atbilst šīs regulas 3. panta 6. punktam, un tajos neparedz nekādu pasākumu, kas nepamatoti ierobežo gāzes plūsmu pāri valstu robežām.
5. Ja kompetentā iestāde izsludina kādu no 3. punktā minētajiem krīzes līmeņiem, tā nekavējoties informē Komisiju un sniedz tai visu vajadzīgo informāciju, jo īpaši informāciju par paredzēto rīcību. Ārkārtas stāvokļa gadījumā, kad var rasties vajadzība lūgt palīdzību Savienībai vai dalībvalstīm, attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde nekavējoties informē Komisijas Civilās aizsardzības uzraudzības un informācijas centru.
6. Ja kompetentā iestāde izsludina ārkārtas stāvokli, tā veic iepriekš noteiktu darbību atbilstīgi tās ārkārtas rīcības plānam un nekavējoties informē Komisiju, jo īpaši par tām darbību, ko tā gatavojas veikt saskaņā ar 1. punktu. Pietiekami pamatotos ārkārtas apstākļos kompetentā iestāde var veikt darbību, kas nav paredzētas ārkārtas rīcības plānā. Kompetentā iestāde nekavējoties informē Komisiju par jebkādu šādu darbību un sniedz tai pamatojumu.

7. Dalībvalstis un jo īpaši kompetentās iestādes nodrošina, ka:

- a) netiek ieviesti nekādi pasākumi, kas kādā brīdī nepamatoti ierobežo gāzes plūsmu iekšējā tirgū;
- b) netiek ieviesti nekādi pasākumi, kas varētu nopietni apdraudēt gāzes piegādes situāciju citā dalībvalstī; un
- c) pārrobežu piekļuve infrastruktūrai saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 715/2009 tiek uzturēta, ciktāl tas tehniski un drošības ziņā iespējams, saskaņā ar ārkārtas rīcības plānu.

8. Komisija, cik drīz vien iespējams, bet jebkurā gadījumā piecu dienu laikā, kopš saņemta informācija no 5. punktā minētās kompetentās iestādes, pārbauda, vai ārkārtas stāvokļa izsludināšana ir pamatota saskaņā ar 3. punkta c) apakšpunktu un vai veiktie pasākumi pēc iespējas precīzi atbilst ārkārtas plānā minētajai darbībai un nerada nesamērīgu slogu dabasgāzes uzņēmumiem, un ir saskaņā ar 7. punktu. Komisija pēc kompetentās iestādes vai dabasgāzes uzņēmumu pieprasījuma vai pēc savas ierosmes var prasīt, lai kompetentā iestāde grozītu pasākumus, ja tie ir pretrunā 7. punktā un šā punkta pirmajā teikumā minētajiem nosacījumiem. Komisija var arī prasīt, lai kompetentā iestāde atsauktu paziņojumu par ārkārtas stāvokli, ja Komisija uzskata, ka šāds paziņojums nav vai vairs nav pamatots saskaņā ar 3. punkta c) apakšpunktu.

Triju dienu laikā pēc Komisijas prasības paziņošanas kompetentā iestāde maina pasākumus un paziņo par to Komisijai vai arī informē Komisiju par iemesliem, kuru dēļ tā nepiekrīt prasībai. Šādā gadījumā Komisija triju dienu laikā var grozīt vai atcelt savu prasību vai arī, lai apspriestu šo jautājumu, sasaukt kompetentās iestādes vai, attiecīgā gadījumā, attiecīgo kompetento iestāžu sanāksmi un, ja Komisija to uzskata par vajadzīgu, Gāzes koordinācijas grupas sanāksmi. Pieprasot jebkādas izmaiņas darbībā, Komisija izklāsta tam detalizētu pamatojumu. Kompetentā iestāde pilnībā ņem vērā Komisijas nostāju. Ja kompetentās iestādes galīgais lēmums atšķiras no Komisijas nostājas, kompetentā iestāde sniedz šāda lēmuma pamatojumu.

11. pants

Savienības un reģionāla mēroga ārkārtas pasākumi

1. Pēc kādas kompetentās iestādes pieprasījuma, kas ir izsludinājis ārkārtas stāvokli, un pēc 10. panta 8. punktā minētās pārbaudes veikšanas Komisija var izsludināt Savienības vai reģionāla mēroga ārkārtas stāvokli attiecībā uz īpaši skartiem ģeogrāfiskajiem reģioniem. Pēc vismaz divu kompetento iestāžu pieprasījuma, kas ir izsludinājušas ārkārtas stāvokli, un pēc 10. panta 8. punktā minētās pārbaudes veikšanas, un ja šo ārkārtas stāvokļu iemesli ir saistīti, Komisija izsludina attiecīgā gadījumā Savienības vai reģionāla mēroga ārkārtas stāvokli. Visos gadī-

jumos Komisija ar situācijai vispiemērotākajiem saziņas līdzekļiem apkopo viedokļus un pienācīgi ņem vērā visu attiecīgo informāciju, ko sniegušas citas kompetentās iestādes. Kad tā uzskata, ka Savienības vai reģionāla mēroga ārkārtas stāvokļa pamatojums vairs neattiecināms ārkārtas stāvokļa izsludināšanu, Komisija paziņo Savienības vai reģionāla mēroga ārkārtas stāvokļa beigas. Visos gadījumos Komisija sniedz pamatojumu un informē Padomi par savu lēmumu.

2. Tiklīdz Komisija ir izsludinājusi Savienības vai reģionāla mēroga ārkārtas stāvokli, tā sasauk Gāzes koordinācijas grupas sanāksmi. Savienības vai reģionāla mēroga ārkārtas stāvokļa laikā pēc vismaz triju dalībvalstu pieprasījuma Komisija var ierobežot dalībvalstu un kompetento iestāžu pārstāvju dalību Gāzes koordinācijas grupas sanāksmēs vai atsevišķās to daļās.

3. Savienības vai reģionāla mēroga ārkārtas stāvokļa gadījumā, kā minēts 1. punktā, Komisija koordinē kompetento iestāžu darbību, pilnībā ņemot vērā atbilstīgo informāciju, kas saņemta no Gāzes koordinācijas grupas, un ar to rīkotās apspriešanās rezultātus. Komisija jo īpaši:

- a) nodrošina informācijas apmaiņu;
- b) nodrošina dalībvalsts vai reģionālā mēroga pasākuma saskaņotību un efektivitāti saistībā ar Savienības mērogu;
- c) koordinē darbības saistībā ar trešām valstīm.

4. Komisija var sasaukt krīzes pārvaldības grupas sanāksmi, kurā piedalās 10. panta 1. punkta g) apakšpunktā minētās par krīzes pārvaldību atbildīgās personas no dalībvalstīm, uz kurām attiecas ārkārtas stāvoklis. Komisija, vienojoties ar personām, kas atbildīgas par krīzes pārvaldību, var uzaicināt piedalīties arī citas ieinteresētās personas. Komisija nodrošina, ka Gāzes koordinācijas grupa regulāri tiek informēta par darbu, ko veic krīzes pārvaldības grupa.

5. Dalībvalstis un jo īpaši kompetentās iestādes nodrošina, ka:

- a) netiek ieviesti nekādi pasākumi, kas kādā brīdī nepamatoti ierobežotu gāzes plūsmu iekšējā tirgū; jo īpaši gāzes plūsmu uz skartajiem tirgiem;

b) netiek ieviesti nekādi pasākumi, kas varētu nopietni apdraudēt gāzes piegādes situāciju citā dalībvalstī; un

c) pārrobežu piekļuve infrastruktūrai saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 715/2009 tiek nodrošināta, ciktāl tas tehniski un drošības ziņā iespējams, saskaņā ar ārkārtas rīcības plānu.

6. Ja pēc kompetentās iestādes vai dabasgāzes uzņēmuma pieprasījuma vai arī pati pēc savas iniciatīvas Komisija uzskata, ka Savienības vai reģionāla mēroga ārkārtas stāvokļa gadījumā kādas dalībvalsts vai kompetentās iestādes rīcība vai dabasgāzes uzņēmuma darbība ir pretrunā ar 5. punktu, Komisija pieprasa, lai dalībvalsts vai kompetentā iestāde mainītu savu rīcību vai veiktu pasākumus, lai nodrošinātu atbilstību 5. punktam, informējot Komisiju par attiecīgajiem iemesliem. Pienācīgi ņem vērā nepieciešamību gāzes sistēmai pastāvīgi darboties droši.

Triju dienu laikā pēc Komisijas prasības paziņošanas dalībvalsts vai kompetentā iestāde maina pasākumus un paziņo par to Komisijai, vai paskaidro, kāpēc tā nepiekrīt prasībai. Šādā gadījumā Komisija triju dienu laikā var grozīt vai atcelt prasību vai arī sasaukt dalībvalsts vai kompetentās iestādes sanākumi, kā arī, ja Komisija to uzskata par vajadzīgu, Gāzes koordinācijas grupas sanākumi, lai apspriestu šo jautājumu. Pieprasot jebkādas izmaiņas darbībā, Komisija izklāsta tam detalizētu pamatojumu. Dalībvalsts vai kompetentā iestāde pilnībā ņem vērā Komisijas nostāju. Ja kompetentās iestādes vai dalībvalsts galīgais lēmums atšķiras no Komisijas nostājas, kompetentā iestāde vai dalībvalsts sniedz šāda lēmuma pamatojumu.

7. Komisija pēc apspriešanās ar Gāzes koordinācijas grupu izveido pastāvīgu rezerves sarakstu attiecībā uz uzraudzības darba grupu, kurā ir nozares eksperti un Komisijas pārstāvji. Uzraudzības darba grupu vajadzības gadījumā var izvietot ārpus Savienības, un tā uzrauga un ziņo par gāzes plūsmu uz Savienību, sadarbojoties ar piegādes un trešām tranzīta valstīm.

8. Kompetentā iestāde Komisijas Civilās aizsardzības uzraudzības un informācijas centram sniedz informāciju par nepieciešamo palīdzību. Civilās aizsardzības uzraudzības un informācijas centrs novērtē vispārējo situāciju un sniedz atzinumu par palīdzību, kas būtu jāsniedz visvairāk skartajām dalībvalstīm un, vajadzības gadījumā, trešām valstīm.

12. pants

Gāzes koordinācijas grupa

1. Gāzes koordinācijas grupu izveido, lai atvieglotu to pasākumu koordinēšanu, kas attiecas uz gāzes piegādes drošību.

Grupā ir dalībvalstu, jo īpaši to kompetento iestāžu, kā arī aģentūras, "ENTSO gāzei" pārstāvji un attiecīgo nozari un attiecīgos patērētājus pārstāvošas organizācijas. Komisija, apspriežoties ar dalībvalstīm, pieņem lēmumu par grupas sastāvu, nodrošinot, ka tā ir pilnībā reprezentatīva. Komisija vada grupas sanāksmes. Grupa pieņem savu reglamentu.

2. Saskaņā ar šo regulu apspriežas ar Gāzes koordinācijas grupu, un tā palīdz Komisijai, jo īpaši par šādiem jautājumiem:

a) gāzes piegādes drošība ikdienā un, konkrētāk, ārkārtas stāvokļa gadījumā;

b) informācija, kas attiecas uz gāzes piegādes drošību valsts, reģionālā un Savienības mērogā;

c) paraugprakse un iespējamās pamatnostādnes visām iesaistītajām pusēm;

d) piegādes drošības līmenis, kritēriji un novērtējuma metodoloģijas;

e) valsts, reģiona un Savienības scenāriji un sagatavotības līmeņu pārbaudīšana;

f) preventīvu rīcības plānu un ārkārtas rīcības plānu novērtēšana un šajos plānos paredzēto pasākumu ieviešana;

g) pasākumu koordinēšana ārkārtas stāvokļa risināšanai Savienībā, ar trešām valstīm, kas ir Enerģētikas kopienas līguma Līgumslēdzējas puses, un ar citām trešām valstīm;

h) palīdzība, kas nepieciešama visvairāk skartajām dalībvalstīm.

3. Komisija regulāri sasauk Gāzes koordinācijas grupas sanāksmes un apmainās ar kompetento iestāžu sniegto informāciju, vienlaikus saglabājot konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli svarīgu informāciju.

13. pants

Informācijas apmaiņa

1. Ja dalībvalstīs ir spēkā sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, kas attiecas uz gāzes piegādes drošību, dalībvalstis tās dara zināmas atklātībai līdz 2011. gada 3. janvārim. Jebkādu turpmākus atjauninājumus vai sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas papildu saistības, kas attiecas uz gāzes piegādes drošību, arī dara zināmas atklātībai tūlīt pēc to pieņemšanas dalībvalstīs.

2. Ārkārtas stāvokļa laikā attiecīgie dabasgāzes uzņēmumi katru dienu dara pieejamu kompetentajai iestādei jo īpaši šādu informāciju:

- a) par ikdienas gāzes pieprasījuma un piegādes prognozēm turpmākajām trijām dienām;
- b) par gāzes plūsmu diennaktī visos pārrobežu ieplūdes un izplūdes punktos, kā arī visos punktos, kas savieno ieguves sistēmu, uzglabāšanas sistēmu vai SDG termināli ar tīklu miljonus m³ dienā;
- c) par laikposmu, kas izteikts dienās, attiecībā uz kuru ir pamats uzskatīt, ka var nodrošināt gāzes piegādi aizsargātajiem patērētājiem.

3. Savienības vai reģiona mēroga ārkārtas stāvokļa gadījumā Komisijai ir tiesības pieprasīt, lai kompetentā iestāde nekavējoši sniedz vismaz:

- a) informāciju, kas norādīta 2. punktā;
- b) informāciju par pasākumiem, ko kompetentā iestāde plāno veikt un jau īstenojusi, lai mazinātu ārkārtas stāvokli, un informāciju par to efektivitāti;
- c) informāciju par prasībām pēc papildu pasākumiem, kas jāveic citām kompetentajām iestādēm;
- d) informāciju par pasākumiem, kas īstenoti pēc citu kompetento iestāžu pieprasījuma.

4. Kompetentās iestādes un Komisija saglabā konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli svarīgu informāciju.

5. Pēc ārkārtas stāvokļa pārvarēšanas kompetentā iestāde, cik drīz vien iespējams un ne vēlāk kā sešas nedēļas pēc ārkārtas

stāvokļa atcelšanas, iesniedz Komisijai detalizētu novērtējumu par ārkārtas stāvokli un īstenoto pasākumu efektivitāti, tostarp novērtējumu par ārkārtas stāvokļa ekonomisko ietekmi, ietekmi uz elektroenerģijas nozari un par palīdzību, kas sniegta un/vai saņemta no Savienības un dalībvalstīm. Šādu novērtējumu dara pieejamu Gāzes koordinācijas grupai un to atspoguļo preventīvu rīcības plānu un ārkārtas rīcības plānu atjauninājumos.

Komisija izvērtē kompetento iestāžu sniegtos novērtējumus un iesniedz izvērtējuma rezultātu apkopojumu dalībvalstīm, Eiropas Parlamentam un Gāzes koordinācijas grupai.

6. Lai Komisija varētu novērtēt situāciju piegādes drošības jomā Savienības mērogā:

a) vēlākais līdz 2011. gada 3. decembrim dalībvalstis informē Komisiju par spēkā esošiem starpvaldību nolīgumiem, kas noslēgti ar trešām valstīm un kam ir ietekme uz gāzes infrastruktūras attīstību un gāzes piegādi. Slēdzot jaunus starpvaldību nolīgumus ar trešām valstīm, kam ir šāda ietekme, dalībvalstis par to paziņo Komisijai;

b) par esošiem līgumiem vēlākais līdz 2011. gada 3. decembrim, kā arī par jauniem līgumiem vai izmaiņām esošajos līgumos dabasgāzes uzņēmumi attiecīgajām kompetentajām iestādēm paziņo šādu informāciju par līgumiem, kuru ilgums pārsniedz vienu gadu un kuri noslēgti ar piegādātājiem no trešām valstīm:

i) līgumu termiņi;

ii) līgumā norādītais kopējais ikgadējais daudzums un vidējais daudzums mēnesī;

iii) trauksmes vai ārkārtas situācijā – līgumā norādīto maksimālo dienas daudzumu;

iv) līgumā norādītie piegādes punkti.

Kompetentā iestāde šos datus apkopotā veidā paziņo Komisijai. Jaunu līgumu noslēgšanas gadījumā vai ja tiek veiktas izmaiņas esošajos līgumos, visu datu kopumu no jauna paziņo apkopotā veidā un regulāri. Kompetentā iestāde un Komisija nodrošina informācijas konfidencialitāti.

14. pants

Komisijas veiktā uzraudzība

Komisija nepārtraukti uzrauga gāzes piegādes drošības pasākumus un ziņo par tiem, īpaši izmantojot ikgadēju novērtējumu par Direktīvas 2009/73/EK 5. pantā minētajiem ziņojumiem, kā arī informāciju saistībā ar minētās direktīvas 11. panta un 52. panta 1. punkta īstenošanu, un, ja iespējams, informāciju, kas sniegta riska novērtējumā un preventīvos rīcības plānos un ārkārtas rīcības plānos, kuri jāizstrādā saskaņā ar šo regulu.

Vēlākais līdz 2014. gada 3. decembrim Komisija, pamatojoties uz 4. panta 6. punktā minēto ziņojumu un pēc apspriešanās ar Gāzes koordinācijas grupu:

- a) izdara secinājumus par varbūtējām iespējām uzlabot piegādes drošību Savienības mērogā, izvērtē iespēju veikt riska novērtējumus un izstrādāt preventīvus rīcības plānus un ārkārtas rīcības plānus Savienības mērogā un ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par šīs regulas īstenošanu, *inter alia*, arī par panākto progresu attiecībā uz tirgu savienojamību; un
- b) ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par dalībvalstu preventīvu rīcības plānu un ārkārtas rīcības plānu vispārējo atbilstību, kā arī to ieguldījumu attiecībā uz solidaritāti un sagatavotību no Savienības viedokļa.

Vajadzības gadījumā ziņojumā iekļauj ieteikumus šīs regulas uzlabošanai.

15. pants

Atcelšana

Neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz Direktīvas 2004/67/EK transponēšanas un piemērošanas termiņiem, minētā direktīva ir atcelta no 2010. gada 2. decembra, izņemot minētās direktīvas 4. panta 1. un 2. punktu, kurus piemēro līdz brīdim, kamēr attiecīgā dalībvalsts saskaņā ar šīs regulas 2. panta 1. punktu ir definējusi aizsargātos patērētājus un saskaņā ar šīs regulas 8. panta 1. punktu ir noteikusi dabasgāzes uzņēmumus.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2010. gada 20. oktobrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
J. BUZEK

Neatkarīgi no šā panta pirmās daļas Direktīvas 2004/67/EK 4. panta 1. un 2. punktu vairs nepiemēro pēc 2012. gada 3. jūnija.

16. pants

Atkāpe

Šī regula neattiecas uz Maltu un Kipru, kamēr uz to attiecīgajām teritorijām nenotiek gāzes piegāde. Maltai un Kiprai termiņus, kas noteikti 2. panta otrās daļas 1. punktā un 3. panta 2. punktā, 4. panta 2. punktā, 4. panta 5. punktā, 6. panta 1. punktā, 6. panta 5. punktā, 8. panta 1. punktā, 9. panta 1. punktā un 13. panta 6. punkta a) un b) apakšpunktā, piemēro šādi:

- a) 2. panta otrās daļas 1. punkts, 3. panta 2. punkts, 9. panta 1. punkts un 13. panta 6. punkta a) un b) apakšpunkts: 12 mēneši;
- b) 4. panta 2. punkts un 8. panta 1. punkts: 18 mēneši;
- c) 4. panta 5. punkts: 24 mēneši;
- d) 6. panta 5. punkts: 36 mēneši;
- e) 6. panta 1. punkts: 48 mēneši,

no dienas, kad gāze ir pirmoreiz piegādāta to attiecīgajās teritorijās.

17. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Regulas 6. panta 8. punktu, 10. panta 4. punkta pirmo teikumu un 7. punkta c) apakšpunktu un 11. panta 5. punkta c) apakšpunktu piemēro no 2011. gada 3. marta.

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
O. CHASTEL

I PIELIKUMS

N-1 FORMULAS APRĒĶINĀŠANA

1. N-1 formulas definīcija

N-1 formula raksturo gāzes infrastruktūras tehnisko spēju apmierināt gāzes kopējo pieprasījumu aprēķinātajā platībā, ja rodas traucējumi vienotajā lielākajā gāzes infrastruktūrā dienā, kad ir ārkārtīgi liels gāzes pieprasījums, kas statistiski iespējams reizi 20 gados.

Gāzes infrastruktūra ir gāzes pārvades tīkls, to skaitā starpsavienojumi, kā arī ar aprēķināto platību savienotas ieguves, sašķidrinātas dabasgāzes un uzglabāšanas sistēmas.

Vienotās lielākās gāzes infrastruktūras darbības traucējumu gadījumā visas pārējās pieejamās gāzes infrastruktūras tehniskajai jaudai ⁽¹⁾ vajadzētu būt vismaz līdzvērtīgai aprēķinātās platības kopējam ikdienas gāzes pieprasījumam dienā, kad ir ārkārtīgi liels pieprasījums un kas statistiski iespējams reizi 20 gados.

N-1 formulas rezultātam (skatīt aprēķina formulu) vajadzētu būt vienādam vismaz ar 100 %.

2. N-1 formulas aprēķināšanas metode

$$N - 1 [\%] = \frac{EP_m + P_m + S_m + LNG_m - I_m}{D_{max}} \times 100, N - 1 \geq 100 \%$$

3. N-1 formulas parametru definīcijas:

“Aprēķinātā platība” ir kompetentās iestādes noteikta ģeogrāfiska platība, kurai aprēķināta N-1 formula.

Ar pieprasījumu saistītās definīcijas

“D_{max}” – kopējais ikdienas gāzes pieprasījums (miljonos m³ dienā) aprēķinātajā platībā dienā, kad ir ārkārtīgi liels gāzes pieprasījums, kas statistiski iespējams reizi 20 gados.

Ar piegādi saistītās definīcijas

“EP_m” – ietilpības punktu (izņemot ieguves, SDG un uzglabāšanas sistēmas, uz kurām attiecas P_m, S_m un SDG_m) tehniskā jauda (miljonos m³ dienā) ir tehniskās jaudas summa visos ietilpības robežpunktos, pa kuriem var piegādāt gāzi aprēķinātajai platībai;

“P_m” – maksimālā tehniskā ieguves spēja (miljonos m³ dienā) ir visu gāzes ieguves iekārtu kopējā maksimālā tehniskā ikdienas ieguves spēja, kuru var piegādāt ietilpības punktiem aprēķinātajā platībā;

“S_m” – uzglabāšanas sistēmu maksimālā tehniskā piegādājamā spēja (miljonos m³ dienā) ir visu to uzglabāšanas sistēmu maksimālā tehniskā dienas atdeves jauda, kuru var piegādāt ietilpības punktiem aprēķinātajā platībā, ņemot vērā to attiecīgos fiziskos raksturlielumus;

“SDG_m” – maksimālā SDG iekārtas tehniskā jauda (miljonos m³ dienā) ir visu aprēķinātās platības sašķidrinātas dabasgāzes iekārtu kopējā maksimālā ikdienas tehniskā jauda palaist gāzi sistēmā, ņemot vērā kritiskos elementus, piemēram, sašķidrinātas dabasgāzes izņemšanu, papildpakalpojumus, uzglabāšanu uz laiku un regazifikāciju, kā arī tehniskās iespējas palaist gāzi sistēmā;

“I_m” – tās vienotās lielākās gāzes infrastruktūras tehniskā jauda (miljonos m³ dienā), kam ir lielākā jauda apgādāt aprēķināto platību. Ja vairākas gāzes infrastruktūras ir savienotas un nav darbināmas atsevišķi no iepriekšējā posma vai turpmākā posma gāzes infrastruktūras, tās uzskata par vienu vienotu gāzes infrastruktūru.

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 715/2009 2. panta 1. punkta 18. apakšpunktu “tehniskā jauda” ir maksimāli iespējamā konstantā jauda, ko pārvades sistēmas operators var piedāvāt tīkla lietotājiem, ņemot vērā sistēmas viengabalainību un pārvades tīkla vadīšanas prasības.

4. N-1 formulas aprēķināšana, izmantojot pieprasījuma jomas pasākumus

$$N - 1[\%] = \frac{EP_m + P_m + S_m + LNG_m - I_m}{D_{max} - D_{eff}} \times 100, N - 1 \geq 100 \%$$

Ar pieprasījumu saistīta definīcija

“ D_{eff} ” – ir daļa (miljonos m^3 dienā) no D_{max} kuru piegādes traucējumu gadījumā pietiekami un savlaicīgi var nodrošināt ar pieprasījuma jomas tirgus pasākumiem saskaņā ar 5. panta 1. punktu b) apakšpunktu un 6. panta 2. punktu.

5. N-1 formulas aprēķināšana reģionālā līmenī

Aprēķināto platību, kas minēta 3. punktā, attiecīgos gadījumos paplašina līdz atbilstīgam reģionālam līmenim, kā to nosaka attiecīgās dalībvalsts kompetentās iestādes. N-1 formulas aprēķināšanai reģionālā līmenī izmanto vienoto lielāko gāzes infrastruktūru, attiecībā uz kuru ir vispārējas intereses. Vienotā lielākā gāzes infrastruktūra, attiecībā uz kuru ir reģiona vispārējas intereses, ir reģiona lielākā gāzes infrastruktūra, kas tieši vai netieši nodrošina gāzes piegādi dalībvalstīm minētajā reģionā, un to nosaka kopīgajā preventīvā rīcības plānā.

N-1 formulas aprēķināšana reģionālā līmenī var aizstāt valsts līmeņa N-1 formulas aprēķināšanu tikai tad, ja saskaņā ar kopīgu riska novērtējumu vispārējas intereses vienotā lielākā gāzes infrastruktūra ir ļoti svarīga visu attiecīgo dalībvalstu gāzes piegādei.

II PIELIKUMS

TIRGUS PASĀKUMU SARAKSTS GĀZES PIEGĀDES DROŠĪBAI

Izstrādājot preventīvu rīcības plānu un ārkārtas rīcības plānu, kompetentā iestāde ņem vērā orientējošu un neizsmeļošu pasākumu sarakstu, kas sniegts šajā pielikumā. Izstrādājot preventīvu rīcības plānu un ārkārtas rīcības plānu, kompetentā iestāde pienācīgi ņem vērā ierosināto pasākumu ietekmi uz vidi un, cik vien tas iespējams, dod priekšroku pasākumiem, kuri vismazāk ietekmē vidi, vienlaikus ņemot vērā piegādes drošības aspektus.

Piegādes jomas pasākumi:

- lielāka ieguves elastība,
- lielāka importa elastība,
- veicināšanas pasākumi no atjaunīgiem enerģijas avotiem iegūtas gāzes iekļaušanai gāzes tīkla infrastruktūrā,
- komerciālās gāzes uzglabāšanas sistēmas – atdeves jauda un glabāšanā esošās gāzes tilpums,
- SDG termināla jauda un maksimālā palaišanas jauda,
- gāzes piegādes un gāzes ceļu dažādošana,
- atpakaļgaitas plūsmas,
- koordinēta nosūtīšana, ko veic pārvades sistēmas operatori,
- ilgtermiņa un īstermiņa līgumu izmantošana,
- ieguldījumi infrastruktūrā, ietverot divvirzienu jaudu,
- līgumsaistības gāzes piegādes drošības nodrošināšanai.

Pieprasījuma jomas pasākumi:

- pārtraucamu līgumu izmantošana,
 - kurināmā aizstāšanas iespējas, to skaitā alternatīva rezerves kurināmā izmantošana rūpnieciskajās un enerģijas ražošanas iekārtās,
 - jaudas brīvprātīga samazināšana uzņēmumos,
 - lielāka efektivitāte,
 - atjaunīgo enerģijas avotu plašāka izmantošana.
-

III PIELIKUMS

ĀRPUSTIRGUS PASĀKUMU SARAKSTS GĀZES PIEGĀDES DROŠĪBAI

Izstrādājot preventīvu rīcības plānu un ārkārtas rīcības plānu, kompetentā iestāde ņem vērā šādu orientējošu un neizsmeļošā sarakstā uzskaitītu pasākumu lietderību tikai ārkārtas stāvokļa gadījumā.

Piegādes jomas pasākumi:

- stratēģisko gāzes glabātavu izmantošana,
- alternatīva kurināmā krājumu piespiedu izmantošana (piemēram, saskaņā ar Padomes Direktīvu 2009/119/EK (2009. gada 14. septembris), ar ko dalībvalstīm uzliek pienākumu uzturēt jēlnaftas un/vai naftas produktu obligātas rezerves ⁽¹⁾),
- elektroenerģijas piespiedu izmantošana, kas saražota, izmantojot citus avotus, nevis gāzi,
- gāzes ieguves apjoma piespiedu palielināšana,
- krājumu piespiedu izmantošana.

Pieprasījuma jomas pasākumi:

- Dažādi pasākumi pieprasījuma piespiedu samazināšanai, to skaitā:
 - kurināmā aizstāšana piespiedu kārtā,
 - pārtraucamu līgumu piespiedu izmantošana, ja tie pilnībā jau nav izmantoti kā daļa no tirgus pasākumiem,
 - jaudas piespiedu samazināšana uzņēmumos.

⁽¹⁾ OV L 265, 9.10.2009., 9. lpp.

IV PIELIKUMS

REĢIONĀLĀ SADARBĪBA

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 194. pantu un kā uzsvērts Direktīvas 2009/73/EK 6. pantā un Regulas (EK) Nr. 715/2009 12. pantā, reģionālā sadarbība ir solidaritātes principa izpausmes veids un šīs regulas pamats. Reģionālā sadarbība ir jo īpaši vajadzīga, lai izstrādātu riska novērtējumu (9. pants), preventīvas un ārkārtas rīcības plānus (4., 5. un 10. pants), izveidotu infrastruktūru un noteiktu piegādes standartus (6. un 8. pants), kā arī lai izstrādātu noteikumus Savienības un reģionāla mēroga rīcībai ārkārtas situācijā (11. pants).

Saskaņā ar šo regulu īstenojamās reģionālās sadarbības pamatā ir pašreizējā reģionālā sadarbība, kurā, lai papildus citiem mērķiem veicinātu piegādes drošību un iekšējā enerģētikas tirgus integrāciju, ir iesaistīti dabasgāzes uzņēmumi, dalībvalstis un valstu regulatīvās iestādes, piemēram, trīs reģionālie gāzes tirgi saistībā ar Gāzes reģionālo iniciatīvu, Gāzes platforma, Baltijas Enerģētikas tirgus starpsavienojuma plāna augsta līmeņa grupa un Enerģētikas kopienas Piegādes drošības koordinācijas grupa. Tomēr īpašas prasības attiecībā uz piegādes drošību var veidot pamatu jaunai sadarbības sistēmai, un sadarbības pašreizējās jomas būs jāpielāgo, lai nodrošinātu vislielāko efektivitāti.

Ņemot vērā, ka arvien pieaug tirgu savstarpējā saistība un savstarpējā atkarība, un ņemot vērā iekšējā gāzes tirgus izveidi, sadarbība starp turpmāk minētajām dalībvalstīm, piemēram un cita starpā, to skaitā starp kaimiņos esošu dalībvalstu daļām, var veicināt šo valstu atsevišķo un kopējo gāzes piegādes drošību:

— Polija un trīs Baltijas valstis (Igaunija, Latvija un Lietuva),

— Ibērijas pussala (Spānija un Portugāle) un Francija,

— Īrija un Apvienotā Karaliste,

— Bulgārija, Grieķija un Rumānija,

— Dānija un Zviedrija,

— Slovēnija, Itālija, Austrija, Ungārija un Rumānija,

— Polija un Vācija,

— Francija, Vācija, Beļģija, Nīderlande un Luksemburga,

— Vācija, Čehijas Republika un Slovākija,

— citas valstis.

Ja vajadzīgs un ir atbilstīgi, reģionālo sadarbību starp dalībvalstīm var paplašināt, lai veicinātu sadarbību ar kaimiņvalstīm, jo īpaši gadījumā, ja veidojas gāzes salas, īpaši, lai uzlabotu starpsavienojumus. Dalībvalstis var piedalīties arī dažādās sadarbības kopās.